

Szerkesztőség!

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgönycím Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Meg jelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	1080 Lej
Fél évre	540 Lej
Negyed évre	270 Lej
Havonta	90 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Gaetan. és Balan.

Az emberi társadalomnak ez a két undorító fekélye alig különbözik egymástól. Balan rabolt és gyilkolt. Gaetan rabolt és gyilkolni akart, csak véletlen szerencsén mulott; hogy áldozata élve maradt. Talán abban mégis különböznek, hogy Balan tanulatlan, alacsony intelligenciájú emberek között nőtt és nevelkedett, míg Gaetan a nagyvárosi, előkelő élet teremtette ki magából. Gaetannek ezerszer volt alkalma hallani és tanulni a jó és rossz meghatározását, Balannak ehhez nem lehetett érzéke, ő csak a rosszat ismerte, tehát nem mérlegelhette cselekedeteit. Van azonban egy szomorú, lélektani tünet, ami hasonlósá teszi ezt a két gonosztevőt. Ez a tünet a mai, elferdült ízlésű és erkölcsű kornak tragikus megnyilvánulása: beteges perverzitás, ami a csömör és undor érzését kelti minden jóízű, egészséges agyu emberben.

Mikor Balant elfogták, egy brassói ur-asszony öngyilkossági kísérletet követett el. A többszörös rablógyilkosnak életmet és virágot küldtek az asszonyok és hisztérikus izgalmak között várták a gonosztevőről szóló híreket. A nyüzt idegzetű, szadista hajlamu hisztérikák szerelmesek lettek ebbe az emberbe, akinek rongyos öltözetéről még fel sem száradt a meggyilkoltak vére. Akinek mosdatlansága, mocska, büzt árasztott magá körül, hogy a csendőröknek orrukát kellett befogniok közelében. Igen ám, de a büzből ki lehetett érezni a vér szagát is. És ez kellett, ez kell azoknak az asszonyoknak: vér, gyilkosság: valami, ami kiemeli az embert a hétköznapiak sorából, ami kiemeli és ideáljukká teszi. Még akkor is, vagy talán csak akkor, ha gyilkosságok, kegyetlenségek árán emelkedik ki a mindemapi emberek közül.

Ez Balan és ez Gaetan: Ennek az uri gonosztevőnek, ennek az elegáns ruhába öltözött emberi szégyennek tárgyalására, akkor, amikor ítéletet kell mondani felette az igazságnak, mert rabolt, mert gyilkolni akart, mert parazitája volt a társadalomnak, ünneplő, selyem ruhába öltözött nők mentek el, olvadó pillantásokat vetettek a vádlottak padja felé, ahol Gaetan ült. Hisztérikusan sóhajta nézték gondosan elválasztott haját, puderes arcát és bizonyára néhány szerette volna odakiáltani: „Gyeré hozzám Gaetan, tegyél velem, amit akarsz!” S Gaetan, a rablógyilkos, a selyemű fülényes pillantásokat ajándékozott a nőknek, öntudatos mosollyal honorálta ünneptetését és kikérte magának, hogy a bíró úgy beszéljen vele, mint egy gonosztevővel. Joga is volt hozzá. Hiszen a padosorokban ülő nagyságos és méltóságos asszonyok tették azzá, ami. És ők megbocsátják, dehogy, dicsőítik bűnét. Ez tette igazán naggyá előttiük. Eddig is szereték, mert durva volt a kedves, mint egy kikötőmunkás, még néha meg is ütötte a drága a szeretőjét. Most pedig szétrepesztette a koponyáját egy asszonynak, most rabolt az édes, véres lett a keze és jai, ott ül, ahol a bűnösök szoktak ülni. Csak az a baj, hogy egyedül ül. Mellé kellene ültetni a nagyságos és méltóságos asszonyokat is.

Ujabb nagy katasztrófa Spanyolországban.

Egy löportorony robbanása elpusztította Melilla város nagyrészét. Eddig halvankét halottat ástak ki a romok alól.

(Az Aradi Közlöny madridi tudósítójának távirata.) Még javában folyik a borzalmas színházadás eltakarítási munkálata, máris újabb borzalmas szerencsétlenség híre döbbsentette meg Spanyolország lakosságát. Tegnap éjszaka, pontosan éjfélkor

Melilla város határában nagyarányu robbanás történt, amely a város egy részét elpusztította és sok áldozatot szedett a lakosság közül.

A robbanás a Cabreras-erődítmény löportoronyában történt, ahol mintegy huszezer kilogramm anyag repült a levegőbe. Az erődítmény közelében fekvő városrészek teljesen elpusztultak, a város összes ablakai betörték. A robbanás leirhatatlan

pánikot keltett. Az emberek először azt hitték, földrengés pusztít és a tengerpartra menekültek. Csak később merészkedtek a katasztrófa színterére, ahol leirhatatlan jajveszékelés hangzott fel. A robbanás színhelyén óriási tölcser látható.

A későbbi jelentések arról számolnak be, hogy eddig 62 halottat találtak.

A feltevés az, hogy a löportorony két őrének vigyázatlansága következtében keletkezett a borzalmas katasztrófa, akik dohányoztak. A robbanás ezeket izekre szedte és még darabjait sem lehet megtalálni. Ezenkívül még kilenc katona lett a szerencsétlenség áldozata, míg a többi civil. Alfonz király a katasztrófa hírére azonnal hazautazott. A mentési munkálatokat maga Sanjario tábornok, katonai főbiztos vezeti.

A régenstanács megsokalta a kölcsöntárgyalások halogatását.

Ujabb hírek szerint 25 napon belül aláírják a kölcsönszerződést. A nemzeti-parasztpárt heves attackra készül a kormány ellen.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A bucuresti-i bankok delegátusai tegnap megjelentek Duca belügyminiszter előtt és arravaló hivatkozással, hogy a kölcsön ügye létkérdésüket jelenti, felvilágosítást kértek a kölcsönről. A belügyminiszter beismerte a küldöttség tagjai előtt, hogy tizenöt nappal ezelőtt még súlyos nehézségek merültek fel a kölcsön megkötése ügyében, ezek azonban most már elsimultak. Antonescu Victor azzal a határozott ígérettel tért haza, hogy a szerződést huszonöt napon belül aláírják.

A kölcsönrel kapcsolatban a Viitorul, a kormány hivatalos lapja kijelenti, hogy egyes lapok hírei, amelyek szerint a kölcsönre vonatkozó végleges megállapodás létrejött, nem állanak meg. Egyelőre csak annyi bizonyos, hogy a tárgyalások a legtermészetesebb kerek között folynak.

Antonescu tegnap kihallgatáson jelent meg a régenstanácsnál és beszámolt a tárgyalások eddigi eredményeiről. Ezzel kapcsolatosan a Cuvantul azt írja,

hogy a régenstanács megsokalta a halogatásokat és ezért kérte Bratianu Vintilát, hogy Antonescu személyesen számoljon be az eddigi eredményekről.

A lapok Antonescu ellen azt a vádat emelik, hogy túlságosan optimista és optimista híreivel állandóan félrevezeti a kormányt, holott jól tudja, hogy a kölcsön ügye rosszul áll. Hír szerint Antonescu azért jár így el, mert attól fél, hogy a minisztereknek visszavonja a neki adott megbízást.

A kormány a berlini tárgyalásokról igen kedvező híreket kapott. A tanácskozások a legbiztosabb mederben haladnak. A román delegáció a legkonciliánsabb magatartással találkozott a németek részéről. Kormánykörökben az a nézet uralkodik, hogy a kölcsöntárgyalások a végső stádiumba jutottak és a megállapodás közvellen aláírás előtt áll. Ugy hiszik, hogy a

kölcsön megkötése és a feltételek még a hónap vége előtt publikálhatók lesznek.

A román nemzeti-parasztpárt vlascamegyei tagozata népgyűlést tartott, amelynek szónoka Joanitzescu, a román nemzeti-parasztpárt ismert korifeusa volt. Beszélvén a jelenlegi kormányválságról, a következő kijelentéseket tette:

— Tudjátok meg, könnyen megtörténhetik, hogy a liberális kormányt nem fogja a román nemzeti-parasztpárti kormány követni. Hogy ez így van, legjobban bizonyítja az a gyűlölet, amellyel a liberálisok irántunk viselkednek és a külföld nagy érdeklődése pártunk irányában. Mi mindazonáltal bízunk a régenstanács igazságérzetében és arra mindaddig hivatkozni fogunk, míg pártatlanságáról tanubizonyosságot szolgáltat.

A régenstanács az országé és nem valamelyik párté és az ország azt kívánja a régenstanácstól, hogy teljesítse kötelességét.

— A küzdelem, amelyet eddig folytattunk, súlyos volt. A liberálispart fája hatvanévi uralom alatt mély gyökereket vert. Tíz év alatt a román nemzeti-parasztpárt kitartó türelémmel vágta egymásután a nagy fa gyökereit. A fa meggingott és nem sokára teljesen kidől. Nemesak kötelességek, de jogotok is megvan ahhoz, hogy az országot vezessétek.

A nemzeti-parasztpárt vezérő-bizottságának tagjait táviratilag hívták Bucurestibe a holnapi ülésre, amely nagyfentosságu lesz. A Lupta szerint, a vezérőbizottság holnap szövegezi meg azt a manifestumot, amelyet a bírói kar tagjaihoz és a közigazgatás vezetőihez intéz.

A Cuvantul feltűnést keltő hírt közöl, amely szerint az állami költségvetés körülbelül hatmilliárd lej deficitet mutat, aminek rendezése igen nagy gondot okoz a kormánynak.

Egy csaló védte a bécsi betörőket.

Löwenstein ügyvéd leleplezésének érdekes részletei. — Nagy sikereket ért el a család miatt körözött „védőügyvéd”.

(Bécs, szeptember 27.) Az osztrák fővárosnak feltűnést keltő szenzációja van, amelyről röviden már legutóbbi számunkban említést tettünk. A tegnapi esküdszéki tárgyaláson ugyanis, amelyen egy zsarolási ügyet kezdtek el lefolytatni, a bíró megállapította, hogy a vádlottak védője, aki mint dr. Löwenstein József ügyvéd szerepel, család miatt tartóztatásban van és ezért a tárgyalást elnapolja.

E rövid bejelentés mögött egy olyan szenzációs köpenickiáda húzódik meg, amire még nem igen volt példa az osztrák fővárosban. Kiderült ugyanis, hogy az ügyvédként szereplő „dr.” Löwenstein, akit család miatt már egy éve köröznék, sohasem volt ügyvéd, tehát képviselet nélkül és jogtalanul folytatta a praxist. Kiderült azonban az is, hogy az ügyvéd, aki már vagy egy éve működik, mint védő, egy egész csomó nagy jelentőségű perben is szerepelt védőként. Különösen a július 15. események esküdszéki tárgyalása alkalmával játszott fontos szerepet Löwenstein. E felvilágosítás következményeit még egyelőre be sem lehet látni és nincs kizárva, hogy egy csomó ítéletet meg kell majd semmizíteni. Érdekes, hogy az ügyvéd, mint védő olyan sikereket ért el, hogy klientúrája egyre növekedett és a hívatásos betörők körében mint a legjobb védőt emlegették.

Különös pikantériája a dolognak még az is, hogy ép az a Landesgericht adott ki ellene körözőlevelet, ahol nap-nap után megjelent és mint védőügyvéd fungált. Ezen a módon vált lehetségessé, hogy a körözőlevéllel nem akadtak nyomára, mert a védőügyvédben senki sem kereste a csalót. A napokban aztán egy szolgának feltűnt az „ügyvéd” kopott ruházata, noha ez eddig sosem keltett feltűnést és igazoltatta Löwensteint, ki erre képtelen volt. Ekkor a tárgyalási elnök elé vezették és itt

ijedtében bevallotta, hogy sosem volt ügyvéd és azonos a körözött csalóval. Löwensteint erre azonnal őrizetbe vették. A Landesgericht az esetet kifolyólag elrendelte, hogy ezután a védőügyvédek a legszigorúbban igazoltassák. Hogy a Löwenstein által vezetett ügyekben hozott ítéletekkel mi történik, még nem döntött a bíróság.

Megegyezés a wiener-neustadti felvonulás ügyében

Délelőtt a honvédelmi, délután a szocialista szervezetek vonulnak fel. — Lehet, hogy az események felborítják a megegyezést.

Bécsből jelentik: A nacionalista honvédelmi szervezetek tárgyalásokat folytattak Buresch alsóausztriai tartományfőnökkel az október 7-iki felvonulás idejére vonatkozólag. Megállapodás jött létre, hogy a nacionalista és szocialista felvonulás más-más időpontban és más-más helyen történik. A honvédelmi szervezetek délelőtt tíz és délután egy óra között vonulnak fel Bécsújhelyen, míg a szocialisták délután tartják felvonulásukat.

Kémkedéssel vádolt váradi urinő.

A hadbírószak három évi börtönrre ítélte Popescuné-Otvös Julit.

Clujról (Kolozsvárról) jelenti tudósítónk: A hadbírószak ma érdekes kémkedési perben hozott ítéletet. A vádlott Popescu kapitányné, Ötvös Julia gradeai elvált asszony két a hadbírószak 3 évi súlyos börtönrre ítélte. A vádirat szerint Ötvös Julia a budapesti Irredenta kém-szervezettel lépett összeköttetésbe és azt a megbízást kapta, hogy a váradi és határmenti ezredekéről szerezzen pontos információkat.

Az asszony úgy akarta célját elérni, hogy lármerséget kötött Constantinescu kapitánnyal, akivel bizalmas viszonyba jutott és azt ajánlotta neki, hogy legyen segítségére a kémkedésben. A kapitány látszólag elfogadta az ajánlatot, de jelentést tett a hadosztályparancsnokságnak. Az asszonyt nem lepelték le azonnal, mert remélték, hogy bűntársait is sikerül kézrekeríteni. Miután ez a

re azonnal őrizetbe vették. A Landesgericht az esetet kifolyólag elrendelte, hogy ezután a védőügyvédek a legszigorúbban igazoltassák. Hogy a Löwenstein által vezetett ügyekben hozott ítéletekkel mi történik, még nem döntött a bíróság.

Délután egy órakor a nacionalista szervezetek tagjait a bécsújhelyi rendező-pályaudvaron ismét bevaggonirozzák. Minthogy azonban a szocialisták, akik kétszáz ezer munkás felvonulására számítanak, már szombaton akarják megszállani Bécsújhelyt. Kérdés, hogy a papíron kötött megállapodást nem döntik-e meg az események. A kormány — hír szerint — hater ezer főnyi esandőrséget és katonaságot rendelt Bécsújhelyre a rend fenntartására.

próbálkozás nem járt eredménnyel. Ötvös Julit a múlt év júliusában letartóztatták. A hadbírószak két napig tárgyalta az ügyet, ami a vádlott súlyos elítélésével végződött. A védő megelégedett az ítélettel.

Baj van a leszereléssel.

Amerika nem venne részt egy újabb leszerelési konferencián.

Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány elküldötte londoni és párisi nagyköveteihez a flottaegyezményre vonatkozó válasz-jegyzéket, hogy azt az illetékes külügyminisztereknek átadják. Az Echo de Paris értesülése szerint a válasz kijelenti, hogy Angliának és Franciaországnak jogában áll bármilyen megegyezést kötni, de Amerika nem csatlakozik hozzájuk, hanem inkább azt ajánlja, tárgyalják meg ezen kérdést Amerika érdekeire való figyelemmel is, főleg a hajóegységek kérdését. Ha új tengeri leszerelési konferenciát provokálnának a sikertelen múlt évi elvek alapján, Amerika nem venne ezen részt.

Rudolf trónörökös halála.

Hoyos gróf jelentése a mayerlingi tragédiáról.

A szörnyű ébredés.

Szerdán, január 30-án reggel nyolc órakor készültem a kis kastélyba menni. Még néhány perc hiányzott ehhez az időhöz és már egészen felkészültem, amikor komornyikom Zwenger várnagyot jelentette. Azt közölte velem, hogy Loschek komornyik azt üzeni, hogy a császári fenségét, a trónörökösöt sehogyan sem lehet felébreszteni. Arra a válaszomra, hogy bizonyára nagyon jól és mélyen alszik, azt a további kijelentést tettem, hogy a trónörökös felhétkor fent volt, reggeli öltözetben kiment az előszobába, ott Loscheknek, aki a mellékszobában lakott, azt a megbízást adta, hogy felnyelje újra keltse fel, készítsen akkora reggelit és rendelje meg kocsiával Bratfisch fiakerest, aztán fűtőrésszéve megint visszament a hálószobájába. Loschek pedig félnyolc óra folyton zörgeti az ajtót, előbb az ujjával, azután egy fahasábal, de semmi életjelet nem vett észre.

Most már megvolt minden ok arra, hogy rosszat gyanítsanak. Siettem a kastélyba. Mikor magam is kopogtattam és nagyon hangosan szólítottam a trónörökösöt, azt kérdeztem még sietve, hogy nem fűtöttek-e szénnel, de kérdésemre tagadó választ kaptam. Minthogy Loschek nem akarta vállalni a felelősséget az ajtó esetleges betöréséért, parancsot adtam, hogy az én felelősségemre tüstént törjék be az ajtót. Csak most jelentette ki Loschek, hogy a trónörökös nincs egyedül s hozzátette, hogy Vecsera bárónő van nála. Ez a közlés érthető módon a legnagyobb mértékben megdöbbentett, annál inkább, mert sejtettem sem volt arról, hogy a bárónő Mayerlingben van, de egyáltalában nem gyanítottam semmit a közte és a trónörökös öfensége közt levő viszonyról.

Most már a legrosszabbtól tartottam. A hálószobában uralkodó halálos csendet tekint-

ve, gondolni sem lehetett arra, hogy kilátásos volna segítségre gondolni, mert fél hét óta már hét negyedóra múlt el. Rövid tanácskozás után elhatároztuk, hogy saját felelősségünkre betörjük az ajtót. A fenforgó végtelenül kényes körülmények közt úgy akartuk, hogy csak Loschek szerezzen meggyőződést a tényállásról és a további tanúkihallgatásra vonatkozó rendelkezést, ha a halasztás nem jár veszéllyel, csakis öfenségének tartjuk fenn.

A két holttest.

Most Koburg herceg meg az én jelenlétében Loschek egy faaprító baltával próbálta felfeszíteni az ajtó zárát, de csak ajtóbetét beszakítása után láthattunk be. Loschek, aki benézett a szobába, kijelentette, hogy mindketten holtan fekszenek az ágyban. Nem vettük fel azt a kérdést, hogy nem kellene-e orvost hívni. Az adott körülmények között ez, ha már nem élnek, nem volt ajánlatos. Mindezekelőtt meg kellett állapítani, hiábavaló-e minden segítség. — Loschek meggyőződést szerzett róla. A komornyik néhány pillanat múlva kijelentette, hogy az életnek semmi nyoma sincs a trónörökösben és a bárónőben, hogy a trónörökös az ágyból kihajolva fekszik, nagy vértócsa van előtte és a halál valószínűleg cianálmérgezés következtében következett be, mert olyankor szokott oly nagy vérzés előállni. A löfegyver által bekövetkezett halált csak később állapították meg.

Kihallgatás a császárnál.

Már most a császár értesítése vált szükségessé. Koburg herceg rövid tanácskozás után reám hárította ezt a megbízást, mert a fájdalomtól megtörve, ő maga alig bírt magával. A Burg öröke szerint tíz óra tizenegy perckor léptem be a svájci udvarba és a trónörökös főudvarmesterének, Bombelles gróf altengernagy lakásába mentem. Azonnal közöltem vele a szörnyű tényállást. Vele együtt mentem azután öfenségének a császárnénak főudvarmesteréhez, azaz pedig Paaf gróf

altábornagyhoz, öfensége, a császárt főhadsegédéhez. Határozatba ment, hogy a szerencsétlenséget előbb a császárné öfenségével kell közölni és általa azután öfenségével, a császárral.

Körülbelül déli tizenkét óra tájban öfensége, a császár magához hivatott. Az első pillanatban nagyon meg volt rendülve s kezét nyújtotta, amelyet csókokkal borítottam el. A császár részletesen tájékoztatta magát mindenről. Este az özvegy trónörökösne rendelt maga elé és részletes jelentést kellett neki tenni mindenről. Teljesen tájékozva volt a valóságról. A kihallgatás során megjegyezte, hogy ő látta közeledni a szerencsétlenséget.

Mayerlingben a tényállás felvételével megbízott bizottság különböző személyekre címzett leveleket talált, köztük Loscheknek szóló végső rendelkezéseket is, mely lényegében így szólt:

„Hoyos grófot üdvözlöm. A bárónő azt üzeni neki, hogy emlékezzék vissza arra, amit Reuss herceg német nagykövet fogadónapjának estéjén mondott neki Mayerlingről. Hoyos ne táviratozzon Bécsbe, hanem csak Heiligenkreuzba küldjön papért, hogy imádkozzék mellettem”.

Hoyos gróf, minthogy a király kérdésére azt felelte, hogy Vecsera bárónőt csak felületesen ismerte és ennek következtében a tudatos valótlanság gyanújába esett, saját igazolására írta meg ezt az emlékiratot. A Hohenlohe herceg főudvarmesterének írott levelében Hoyos gróf kijelentette:

„Vecsera Mária bárónőt csak annyiban ismerem, hogy köszönni szoktam neki és bizonyos idővel ezelőtt néhány szót váltottam vele. Arról, hogy ő császári és királyi fensége mily viszonyban volt Vecsera bárónővel, semmi részről említést vagy célzást nem hallottam és a viszony ennek következtében teljesen ismeretlen volt előttem. Ez a tiszta igazság, Isten engem úgy segélyjen”.

A meztelenség apostola Budapesten.

Beszélgetés Karporek urral, aki sajnálatos eltévelyedésnek mondja a krakkói hittestvérek botrányos orgiáit. — Megfejtette a hosszú élet titkát. — Miért nem jársz meztelenül?

(Budapest, szeptember 27.) Karporek, az apostol, a Newyork-kávéház művész törzsasztala mellett üldögélt, rendes európai öltözetben. Feketét szűrösített és éppen a főpincért agította nagy hévvel.

— Budapest persze röhögnek az ilyesmin — mondta a kecskeszakállas adamita — de külföldön már mindenütt egyesületek alakultak a meztelenség propagálására.

Mikor bemutatkoztam a meztelen kultusz budapesti prófétájának és megmondtam, hogy újságíró vagyok, lebiggyesztette a szája szélét:

— Foglaljon helyet. Ámbár tudom, hogy gúnyt fog üzni az egészből, elmókázza ezeket a nagyot is komoly dolgokat, mégis beszélni fogok. Nem méltányolják érdeme szerint, de ez nem baj, már az is eredmény, hogy észrevesznek bennünket.

Ép az időjárásról esett szó.

— Kedves mester, egy szerény kérdést engedjen meg. Hogy képzelik önök a meztelen kultuszt olyan országokban, ahol az éghajlati viszonyok kedvezőtlenebbek, ahol hideg van, eső, fagy?

Főlényesen mosolygott.

— Hisz' éppen ez az! Edzett ember azonban nem fél a fagytól sem! Ami hiveink között nem is egy akad, akik decemberben járnak fürödni a folyók partjára! A korcs, fakó testű ember helyébe egy edzett, izmos, erős emberiséget akarunk állítani!

— Mit szól a krakkói eseményekhez?

— Ugyan kérem! A lapok tulzatosan állítják be a dolgot! Kétségtelen, hogy akadnak emberek, akik visszaélnék a mi tanításainkkal és azt erkölcs-telen üzelnéik takarójául használják fel. De elítéli ön az egész kereskedelmi világot, mert néhány kereskedő csődbe jut és megszökik a hitelezők pénzével? Vagy minden újságíró álhírlapírónak tart, amiért akad köztük zsaroló?

Érvelése egyenesen elbűvölt. Le voltam fegyverezve. De azért megkockáztattam egy másik el-
lenvetést:

— A krakkói adamiták tömegestül orgiáztak, feketemiséket rendeztek, maga a vezér járt elől a jöpdélával.

A prófeta rendíthetetlen volt:

— Sajnálatos eltévelyedés. De nem ugyanez történt-e az új vallásalakulásoknál is? Ha egy új eszmét vetnek a fölszínre, nyomban akadnak olyan clemek, akik kihasználják a saját alias céljaikra. Nincsenek-e megvesztegethető ügyészek? Megvásárolható bírák?

Karporek urat nem lehetett meggyőzni, vakon és halálosan belehabarodott a meztelenségbe. Egy ortodox adamita volt. Egy tébolyult meztelen.

— Budapest milyen kilátásokkal startolnak?

— A legeslegjobbál. Már csinos táborunk van. Épeszü ember hamar belátja a meztelenség óriási előnyeit. Nem a táplálkozással kell megőrizni a testi kondíciót, nem zöldségvesséssel, husevéssel, vagy más hókuszpókusszal, hanem testedzés-sel. Ez a hosszú élet titka.

Mindezt úgy nyilatkoztatta ki számomra, akár a megváltást. Patriarchalis kor! Ingyen és bérmentve. Nem kell a Steinachhoz menni, nem kell a Bicsérdy menüjén rágódni, csak levetni a ruhát, Ádám-kosztümben csatangolni és kész a kocsi.

— Az ősember két-háromszáz évig élt — magyarázta az apostol — gondoljon csak Ábrahám-ra! Sárára! Lóthra!

Eszembe jut a jó öreg Lóth, aki szintén adamita volt. Ábrahám, akinek keblén fogok majdan id-
vezülni.

— És a nők? Mit szólnak mindehhez a nők?

— Örülnek neki, természetesen.

— Jó, a csinosak, akiknek van mit mutogatni, de mit szólnak a görbelábuak? A laposmellűek?

A mester vállat vont:

— Bánom is én. Mi nem törődünk a női bájakal. Ép testben ép lélek, nem ismeri ezt a közmondást? Egyik sarkalatos tételünk!

— Bocsnát, de ha két ilyen ép testű és ép lelkű teremtes összekerül, teszem fel alkonyórán... a klub szalonjában, amikor egyedül vannak... gondolja, hogy elvont témákról fognak diskurálni?

Sértődötten mért végig és egy bibliai idézet-

tel torkolt le. Már az öreg Káin is ezzel exkuzálta magát az Ur előtt:

— Hát őrzője vagyok én a testvéreimnek? Hát a felöltözött emberek nem kívánják meg egymást? Mi legalább nem árulunk zsákban macskát. Maga persze pikantériákat szeretne kipiszkálni belőlem, valami józsi disznóságot, amit feltálahat az olvasói elé. Sajnálom, ilyesimivel nem szolgálhatok.

És meghajolt kézdörzsölve, akár a kereskedő, akik kifogytak valamilyen árucikkből. Épp hogy azt nem mondta: „Legyen máskor is szerencsém.”

— Ön mióta tartozik a szekta hívei közé?

— Tíz esztendeje — mondta büszkén — Brüsszelben és Berlinben dolgoztam évekig. Nézzon meg engem — és orrom alá dörgölte a muszliját — nézze meg ezt a mellkast! Ezt a tüdőt! Ezt a combot!

Mit részletezzem? Tüzetesen felsorolta összes bájait. Megnéztem, megtapogattam és nem titkoltam el csalódásomat:

— Ez az egész? Ilyen izomzatú, ilyen mellkasu ember ezrével szaladgál az utcán. Nem is szólva a hentesekről és pékekről.

Lemondóan mért végig:

— Ért is maga ehhez! Az én csontrendszeremet doktorok csodálják! Egyetemi professzorok! Sajnos, nem láttam bele a csontrendszerébe, nem lévén kéznél a röntgenkészülékem.

— Londonban, Párisban, Berlinben iskolákat állítottunk fel. Már a diákok között is számos hi-

Halász Lajcsi volt aradi primást leszúrta a felesége. Botrányos feltékenységi jeleneteket rögzített az asszony Aradon is. Halász Lajcsi sebesülése nem komoly és már ki is békült a feleségével.

(Arad, szeptember 27.) Nem hiszem, hogy van valaki Aradon, aki ne emlékezne sovány alakjára, művésziösen hátraférsült dus fekete hajára, furcsa kis bajuszára és azokra az óvatos, lopott pillantásaira, amikkel egy lendületes hegedűgöcsös közben megköszönte némely felgyúlladó szép szemek kérő simogatását. Ott állt és imbolygott a banda élén a kávéházi teraszon egyik este a Dáciában, a másikon a Városiban... nyár volt és ennek is egy éve már, a tömeg pedig ritmusosan hullámozott az esti fényben, vagy inkább a melódiákban, amik a nagyhaju primás, Halász Lajcsi hegedűjéből szökkennek szanaszét. Néhány romantikus hajlandóságu leány álmatagon állt meg olykor a terasz vasrácsos kerítése előtt.

— Ó, de szépen játszik a Laji...

Forróvérű asszonyok is bent az asztalok körül ilyen eltakart vágyakat beszéltek szemükkel titokban, limonádéba szurt szalintászálok melől. Egy ideig egyikük sem tudta, hogy ez a mindennapos, kis esti játék, milyen veszedelmes valami. Csak egyszer este derült ki.

Emlékezem jól, nagy csoport feketélt az uccán holmi fix pont körül és ez a pont Halász Lajcsi, a cigányprimás volt. De milyen szomorúan és siralmasan. Fekete, molett, öregedő és villogó szemű asszony verte és püfölte a hosszú hajú, vékony lovacot, aki valami földöntúli türelemmel csitította a fekete asszonyt.

— Veri a Lacsit a felesége — hangzott kárörvendve össze-vissza a bámuló csoportban.

De aztán jött a rendőr és lassan megszűnt a skandalum. Lajcsi megigazította haját és játszott tovább. Azontúl aztán egyre türe-
telenebb lett a helyzet. Halászné kint sétált a tömegben, mialatt ura muzsikált és jaj volt annak a nőnek, akin észrevette, hogy férjével költözött. Nem múlt el hét, hogy Halászné össze ne verekedett volna aradi nőekkel, vagy el ne verte volna férjét a nagy nyilvánosság előtt. Ezt a férfiféltést egy asszonyban!... Több volt, mint imponáló. Utálatos. Hiába írták meg a lapok, Halászné botránykrónikája nem csökkent, csak őszel maradt ki Arad minden heti szep-
vünk akad, tulajdonképpen ez a helyes, az ifjuság a mi legerősebb fegyverünk, mert érettebb korbar elkezdni kissé bajos.

Folyton így beszélt, többes számban: „mi”, akár a cégiársak, mintha ő is társtulajdonosa lenne ennek az adamita üzemnek.

— Sokan vannak?

— Körülményekhez képest elegendő. Megvagyok elégedve az eredménnyel. Háttha még majd megjelennek a plakátjaink és megkezdjük propaganda es-télyeinket! Tödulni fognak...

Igen, itt Pesten pompás talajra akadnak az adamiták. Sehol ennyi ágrólszakadt szegény em-
ber, nyomorgó bélistás — akiről rég lefoszlott a ruha, talpuk alól elkopott a cipőtalp, ezeknek igazán szinte megváltásként jön a pucér Karporek ur. Hisz már ugyis évek óta meztelenül szaladgálnak...
(más.)

Értesítés!

Kölesönkönyvtáram árleszállít-
sát olyképen folytatom, hogy a bér-
letet havi 80 leire, a 11-od osztályut 60-ra,
a kötetenkénti díjat pedig 4, illetve 3 leire
csökkentettem. Azonkívül pedig

új bérletnek az első havi olva-
sást, mint próbabérletet

félárban, tehát havi 40, vagy
30 leiért számítom.

A betétet is 100 leire szállítottam le.

A könyvek tulajdonlag újak és tiszták.

5142

Kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó.

cója, amikor Halász Lajcsi és feltékeny élete-
párja eltávoztak Aradról.

A nagyhaju primás jelenleg Clujon muzsi-
kál. Ott van vele még mindig felesége és ez az,
ami e sorok megírására alkalmat ad. Az történt
ugyanis Clujon tegnap, — legalább is ezt adja
hírül egy távirati jelentés — hogy délután egy
sikoltozó asszony rohant végig mint egy örült
a Heltai-uccán és ezt kiabálta:

— Megöltem a férjemet! Emberek: meg-
öltem a férjemet!...

Csődület. A sikoltozó hiszterikus nő: Ha-
lász Lajcsi felesége. Orvos. Rendőrség. Rohanás
ki a helyszínre. Be a lakásba. A primás véreben
fákszik. Bekötözik. Hála Istennek: a sérülés
nem komoly. Ugy történt a dolog, hogy Ha-
lász né odahaza varrogatott és közben össze-
veszett férjével. Felkapta az oltót és hátba-
szúrta férjét. Aztán futott az uccára ordítani.
A hosszuhaju primás fehér kötéssel feküdt a
diványon és arra kérte a komisszárt, hogy ne
tartóztassa le az asszonyt. A komisszár jó em-
ber. Csak jegyzőkönyvet vett fel. Halászné sir
és borogatást rak férjére. Az összegyűlte áll-
nak és nézik. A primás rezignáltan moso-
lyog.

— Ugy-e azért szeretsz?...

— Hát hogyné istenem, édes jó uram. Hát
most is csak a javadat akartam, hogy vissza-
térj hozzám, hogy csak én rá nézz. Csak a ja-
vadat akartam Lajkám... hol fáj?...

... Sokszor mondtam neki, hogy nem a
bohém emberek számára találták fel a házassá-
got. Ilyenkor mindig mosolygott ügyetlenül és
udvariasan. Látszott rajta, hogy nem hiszi el,
amit mondok. Lehet, hogy most már elhiszi.

Fóthy Ernő.

— Venizelos baráti szerződéseken utazik. Pá-
risból jelentik: Venizelos görög miniszterelnök
hosszas tanácskozást folytatott Brianddal. A mi-
niszterelnök kijelentette az újságíróknak, hogy
tiltakozik olyan beállítások ellen, amelyek szerint
az olasz-görög szerződés bárki ellen irányulna.
Ezeket a vádakokat azzal a lényvel is megcáfolja,
hogy legközelebb hasonló szerződést köt Jugoszlá-
viával, Bulgáriával, Törökországgal és Albániá-
val is.

Újabb letartóztatás a Stinnes-ügyben.

A hadikölcsönkötvény-csalás ügyében levezetett vizsgálat eddigi eredménye. — Furcsaságok a birodalmi bank biztonsági rendszabályai körül.

Berlinből jelentik: A Stinnes-ügyben lefolytatott nyomozás eddigi eredményéről jelentést adtak ki, amelyen igen érdekes és meglepő dolgokat tartalmaz. A vizsgálat adatai szerint a Stinnes-igazgatók mintegy 70 millió márka értékű hamisított hadikölcsönkötvényt nyújtottak be a birodalmi bankhoz, Gross Béla 44 millió, Horn bankár 16 millió és a belga csoport 40 millió márka értékű kötvényt értékesített.

A vizsgálati jelentés ezután ismerteti azokat a biztonsági rendszabályokat, amiket a birodalmi bank léptetett életbe annak idején a hamis kötvénybejelentések megakadályozására. A pénzügyminisztérium jegyzéket vezetett a kötvénytulajdonosokról és azonkívül dr. Wirth akkori kancellár rendelkezése egy titkos laboratóriumot állítottak fel a birodalmi bankban, ahol kvarzlámpával megvizsgálták, nincsenek-e a kötvényeken hamisítások. Sok

esetben sikerült megállapítani ezzel a módszerrel a hamisításokat és amikor a külföldi bejelentőkkel közölték, hogy mesterkedéseiket felfedezték, azok követeléseiket visszavonták. Érdekes körülmény, hogy a csalások vizsgálatáról, általában arról, ami a titkos laboratóriumban történt, az érdekeltek pontos információt kaptak. A vizsgálóbíró ma megidézte kihallgatásra Kodlinski birodalmi banktanácsost, hogy tisztázza azt a kérdést, miképpen volt lehetséges az, hogy a birodalmi bank védekezési módszereiről oly sokan tudomást szerezhettek.

Az este érkezett távirati jelentések szerint ma Berlinben letartóztatták Glasel Miksa többszörös bécsi mulatótulajdonost, Stinnes büntársát. Glasel a Párisba szökött Schmidt Józseffel együtt csempészte annak idején a hadikölcsönkötvényeket.

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Erdélyben Premier! Ma d. n. 5, 7 és 9 órákor utóljára Erdélyben premier!

„A BAGDADI SZÜZ”. GRETA NISSEN-nel.

Képrázatosan pazar keleti erkölcsösszmű. Szébb kiállításban a „Mr. Wu”-nél, érdekességben és pikáns tartalomban felülmúlja a „Fehér rabzsolg”-at. PARAMUNT-FILMSLÁGER!

Holnapról: CHAPLIN CÍRKUSZ.

Holnap kezdődnek meg a perbeszédék a Gaetan-pörben.

A mai nap tanúkihallgatásokkal telt el. — Lehetséges, hogy holnap ítélethozatalra is sor kerül.

(Az Aradi Közlöny bucuresti tudósítójának telefonjelentése.) A Gaetan-pör tegnap esti tárgyalása során kihallgatták Pillath Margareta elvált, gazdag bucuresti-i asszonyt, akinél Gaetan lakott és akivel a hírhedt selyeműnák szintén viszonya volt.

Gaetan házasszonyának vallomása.

- Ismeri a vádlottat? — kérdezte az elnök Pillath asszonytól.
- Igen.
- Mióta?
- Nyolc éve.
- Hol ismerkedett meg vele?
- Brailában.
- Milyen alkalomból?
- Barátja volt elvált férjének és házukhoz járt.
- Volt-e foglalkozása?
- Tudtommal nem.
- Volt-e pénze?
- Volt.
- Honnan volt pénze, ha nem volt semmiféle foglalkozása?
- Gazdag családból való.
- Hosszabb ideig voltak-e együtt Brailában?
- Férjemtől való elválásom utánig, amikor Bucurestibe költöztem.
- És vádlott Brailában maradt?
- Nem, ő is Bucurestibe jött.
- És itt Bucurestiben találkozott vele?
- Nálam lakott.
- Butorozott szobájá volt?
- Igen.
- Fizetett?
- Nem.
- Kártyázott Gaetan?
- Igen.
- Ez volt neki a főfoglalkozása?

- Igen. Szenvedélyes játékos volt.
- Sokat nyert?
- Hol nyert, hol veszített.
- Ismeri a nőkkel való viszonyát?
- Ezéről sohasem beszélt velem.
- Tudta, hogy viszonya van Leonida asszonnyal?
- Nem.
- Azon az estén, amikor a merénylet történt, látta-e Gaetan?
- Igen. De csak annyit tudtam, hogy bálba hivatalos.
- Telefonált önnek aznap este?
- Igen, tíz óra tájban. Telefonon megkért, hogy készítsek neki éjjelre fürdőt.
- Hát oly jó elbánásban részesült önnél, hogy éjszaka is rendelkezésére állott a fürdő?
- Erre a kérdésre nem válaszolt Pillath asszony.
- Pénzt adott neki kölcsön? — kérdezte tovább az elnök.
- Igen, adtam. Egy alkalommal háromszázezer, más alkalommal kétszázezer lejt. Ez két évvel ezelőtt történt.
- A gyilkossági kísérlet estéjén látott-e nála pénzt?
- Igen láttam.
- Nem tartotta azt gyanúsának?
- De igen.
- Normális volt-e az ön kapcsolata a vádlottal?
- Nem. Sokszor veszekedtünk, sajnos, többször hosszú ideig haragban is voltunk.
- Kétségbevonta valamikor a vádlott becsületességét?
- Nem. Valahányszor megbíztam őt, hogy részemre pénzt szedjen be, mindig hiánytalanul és pontosan hazahozta.
- Ezután még több tanút hallgattak ki, akik jobbra kedvező vallomásokat tettek Gaetanra nézve.

Ma éjjel befejezték a tanúkihallgatások nagy részét

Bucuresti-i tudósítónk éjjelkor érkezett telefonjelentése az alábbiakban számol be a Gaetan-pör ma délutáni és esti főtárgyalásáról:

Ma délután két órákor nyitotta meg Racoviteanu elnök a Gaetan-pör folytatódó főtárgyalását. A törvényszék épületében, mint az előző napokon is, nagy tömeg tolongott, hogy bejusson a tárgyalóterembe. Főleg a nők mutatnak nagy érdeklődést a tárgyalás iránt, de sokan kénytelenek voltak a folyosókon ácsorogni,

mivel a teremben mindössze 60 személy részére van hely, a bejűrti akarók száma pedig meghaladta a háromszázat.

A délutáni folyamán 14 tanút hallgatott ki a bíróság. Ezek közül leglényegesebb Athanase vallomása volt, akitől Gaetan az ékszereket írt, vette, hogy azokat Leonida asszonynak eladja. Athanase vallomása során kiderült, hogy Leonida asszony azért venne volna meg az ékszereket, hogy Gaetan ilykére pénzhez jusson. Az elnök felhívta a bíróságot, hogy Athanase

Gaetanra egy negyed millió lej értékű ékszert rá-mert bízni és meg is kérdezi elől a tanút. Athanase erre kijelenti, hogy mindig bizalommal viseltetett Gaetan iránt és ezt nem is bánta meg, mert az ékszereket is hiánytalanul visszakarta.

Gaetan egy autóbehozatali társaságot akart alapítani.

Az elnök erre Gaetanhoz fordul és megkérdi tőle, hogy mire kellett neki a pénz.

Gaetan elmondja, hogy Leonida asszony pénzén egy autóbehozatali társaságot akart alapítani, amelynek ő lett volna az igazgatója. Ez igen jövedelmező állásnak ígérkezett — mondja a vádlott — és ha sikerül rendes ember lett volna belőlem.

Elnök: Hát ha ezt tudta, miért nem várt pár napig, amíg rendes úton megkapja a pénzt és igazgató lesz?

Gaetan erre nem tud mit válaszolni és lehajítja fejét.

Fél hét órákor az elnök felfüggesztette a tárgyalást, amit este 9 órákor folytattak tovább. Az esti tárgyalás alkalmával jobbra lényegtelen tanúvallomások hangzottak el. Az esti tárgyalást éjjel 11 órákor rekesztette be Racoviteanu elnök és a folytatását holnap délután 2 órára tűzte ki. Holnap hallgatták ki Gratila őrnagyot, akinek lakásán Gaetan elfogták. Az őrnagy vallomása eköreláthatólag nagy fontossággal fog birni. A holnapi tárgyalási napon egyébként megkezdődnek a perbeszédék és lehet, hogy ítélethozatalra is sor kerül.

A védelem Gaetan felmentésére számít, az esküdtek azonban még enyhítő körülményt sem találnak a vádlott bűnösségére.

A Gaetan-perben várható ítélet máris élénk kombinációkra ad alkalmat a jogászok között. A védelem körében meg vannak győződve róla, hogy Gaetan felmentik. Teodoranu védő kifejtette tudósítónk előtt, hogy Gaetan tulajdonképpen nem is bűnös, hanem a mai erkölcselen társadalom egyik áldozata. Azé a társadalomé, amelynek megfertőzött légköre lehetővé tette számára ezt a bűnt. A társadalmat kell elítélni — mondotta a védő — nem pedig Gaetan, azokat a nőket, akik férfiakat tartanak ki és ezáltal kitermeltek ezt a férfitípust.

Az esküdteknek azonban egészen más a véleményük. Ezek meg vannak győződve Gaetan bűnösségéről, amelyre még csak enyhítő körülményt sem találnak. Racoviteanu elnök, aki már sok tárgyalást vezetett le és mint a paragrafusok rigorózus emberét ismerik, ezuttal inkább az ügy pszichológiai része iránt érdeklődik és a tárgyalás folyamán többször kifakadt amaz erkölcstelen állapotok ellen, amiknek képe a kihallgatások során kialakult.

Vasárnap, szept. 30-án

este 10 9 órákor

a Nyári Színházban

vívóakadémiát

rendez a Glória-CFR.

Petschauer Attila

a világ legjobb vívója,

Dr. Gombos Sándor

olimpiai és többszörös

európai bajnok,

valamint a legjobb cluji, oradeai, aradi és timisoarai vívók részvételével.

Jegyek 120-30 lejes árban már válthatók: 5200

Maldt Emilnél.

Rejtélyes kísértet-járás egy aradi házban

A Varjassy Lajos-ucca környékét egy fekete ruhás, foszforeszkáló arcú idegen titokzatos éjjeli látogatásait tartják izgalomban. — A „szellem” nem nyúl a kikészített értéktárgyakhoz, de bemegy a lakásokba és beléni a tűrhelyen levő lábasokba is.

(Arad, szeptember 27.) Régebben az volt az általános nézet, hogy a szellemek, kísértetek és a többi tulvilági lények, rendkívül konzervatívok. Különösen a divat terén nem hajlandók követni az öltözködés szépséges változásait, hanem évezredek óta fehér lepelben jelennek meg a sárgolyvónkon szaladgáló, hus- és csontburokba börtönzött bűnös lelkek előtt. Az utóbbi időkben azonban megváltozó tények igazolják, hogy a szellemek felhagytak ősi szokásaikkal és néha modern, divatos ruhában, bubifrizurában, sőt néha cserliszton-lépésben lejtének a spiritiszta-szeanszok látogatói elé. Az aradi szeanszok „látó-médiáim” eleinte meglepetve fogadták a szellemek modernizálódását, később belenyugodtak a változatlanban, és meggyőződtek arról, hogy a forradalmi változásokon keresztülment tulvilági lények között is akadhatnak jó szellemek. Most azonban olyan esemény történik Aradon, ami még a legavatottabb spiritisztát is gondolkodóba ejti.

Megjelenik a kísértet.

Az esemény színhelye a Calea Saguna (Varjassy Lajos) ucca 41. számú ház. Erre a házra néhány hét óta szent borzalommal bámulnak a környék lakói és mindazok, akik ismerik az ott történt rejtélyes dolgokat. Ezt a házat éjszakánként egy tulvilági lény látogatja meg és addig tartózkodik ott, amíg a hajnal ráteríti ezüst takaróját a városra s a kakas elkukorékolja kísérteteket üző szőzátát. A tulvilági lény alkalmazkodik az etikett szabályaihoz és kezei foszforeszkálnak fehéren, titokzatosan a látók szeméi előtt. A házban kilenc család lakik és a kilenc család összes nőtagjának alkalma volt látni a kísértetet, aki magas, sovány férfi benyomását kelti és szellemekhez méltó nesztelenséggel suhan egyik lakó ablakától a másikhoz, leül a folyosón elhelyezett asztalokhoz, belebámul a holdba és megvárja a kakas-kukorékolást. Azután eltűnik, köddé válik, megsemmisül, mint a légberecszett cigarettafüst.

Az eset tökéletes megismeréséhez jó tudnunk az előzményeket is. Hoffmann Lajosné, a ház egyik lakója beszéli el, hogy az uccára nyíló kapunak a zárja hónapokkal ezelőtt elromlott. Hiába figyelmeztették Klein Gézát, a ház gondnokát, hogy a kaput csináltassa meg, de hiába. Még az volt a szerencse, hogy a kapu ajtaja olyan hangos, siró nyikorgással jelezte, ha valaki belépett rajta, hogy éjszakánként az egész ház felébredt legmélyebb álmából is. Ezelőtt három héttel egyszerre, minden átmenet nélkül megszűnt nyikorgogni az ajtó. A lakók közül senki sem olajozta meg a zárkát és ez a tény már nagyon rejtélyesnek tetszett a házbeliek előtt. A kapu nesztelenül nyílt és másnap hajnalban rémületes sikoly verte fel a ház csendjét.

— Segítség!... Segítség!...

Kiáltotta egy hang. Többen kirohantak. A lakások bejáratai előtt egy hosszú folyosó húzódik végig, amelyben három asztal áll székekkel. Az egyik ajtónak támaszkodva remegött egy idős nő. Arca sárga volt a félelemtől, meg a ráütő holdsugaraktól. Jobb kezét előrenyújtva egy pontra mutatva állott, mint egy reszkető szobor.

— Ott... ott... — sikoltotta.

Rémület a külvárosi házban.

A jelzett irányba néztek. Egyik asztalnál egy sötét alak ült fekete ruhában. Fekete szemüvegeivel előrebámult, mozdulatlan, merev volt, mintha köböl lett volna. Fején valami fekete sapkaféle volt és arca fehéren világitott, mint egy csontváz koponyája. A rémület fagyasztotta meg az emberek tagjait. Nem bírtak megmozdulni. Egyszerre messziről kakas-kukorékolás hallatszik. Erre a „kísértet” feláll, nesztelenül, mintha a földet sem érné a lába, a kapu felé megy, és eltűnik. Amikor a lakók magukhoz tértek, már csak reszkető tagjaikon érezték, hogy valami nem mindennapi

rejtélyes esemény történt velük. Azóta a titokzatos látogató minden éjszaka megjelenik. A józan emberek azt akarják bebeszélni, hogy valami tolvaj lehet, aki ki akarja fosztani a házat. De a lakók kipróbálták. Este értékesebb tárgyakat helyeztek el az asztalokon, a kísértet érintetlenül hagyta azokat. A kísértet mindig merészebb. Az utóbbi napokban már bemerészkedett egyik lakásba is, ránézett az ijedségtől feldokló emberekre, aztán eltűnt. Legutóbbi látogatását tegnap éjszaka tartotta, amikor egyik lakó konyhájába ment be, leemelte a lábasok fedőit, rábámult egy pillanatra az ottlevőkre és eltávozott.

Egyelőre emnyit tudnak az aradi kísértet-históriáról, ami érthető izgalomban tartja az egész városrészt; hogy mivé fog fejlődni a dolog, az a jövő titka.

APOLLO

A Ma, pénteken 5. 7 és 1/10 órákor **A**

P „SONG” **P**

O (PISZKOS PENZ.) **O**

L Az első British-Eichberg attrakció. — Eredeti **L**

L Konstantinápolyi felvételek. **L**

O A főszerepben **O**

ANNA MAY WONG.

Heinrich George és Mary Kid.

URANIA

U Ma, pénteken 5. 7 és 1/10 órákor **U**

R utoljára **R**

A Tigrisbundás hölgy **A**

N Legalmas kalandor film. Pazar kiállítás. **N**

I A főszerepben: **I**

Ellen Richter, Bruno Kastner.

Ma utoljára lép fel

TONNY, a csontnélküli ember

Segélyt kapnak a városi tisztviselők.

Domán Sándor javaslatára az interimár bizottság segélyt utal ki a szomorú helyzetben lévő tisztviselők számára. — Előleget kapnak a nyugdíjasok.

(Arad, szeptember 27.) Az interimár bizottság mai ülésén Domán Sándor a városi tisztviselők ügyében szólalt fel. A bizottsági tag a tisztviselők nehéz helyzetét vázolta, amelybe az sodorta bele őket, hogy a minisztérium nem engedélyezi az előléptetéseket és esztendőig óta nem léptettek elő egyetlen városi tisztviselőt sem. Kérte a bizottságot, kövessen el mindent a tisztviselők helyzetének megjavítására. Robu János dr. elnök kijelenti, hogy már foglalkozott ezzel a kérdéssel és miután előléptetések nem történhetnek, segélyhez fogja juttatni a városi tisztviselőket. Varjassy Lajos a városi nyugdíjasok érdekében szólal fel, akiknek már hónapok óta jár 15 százalékos nyugdíjemelés, amelyet azonban nem kaptak meg. Robu dr. közli, hogy ebben a tekintetben is intézkedett már. A városi nyugdíjasok kérése jogos, azonban az erre szolgáló alap nem elegendő és így az újonnan alakuló tanácsnak kell majd póthitelt nyitni erre a célra. Addig is gondoskodni fog arról, hogy a nyugdíjasok elélegként megkapják a nekik járó összeget, azzal a feltétellel, hogy amennyiben bármilyen körülmény megakadályozza a miniszteri jóváhagyást, kötelesek visszafizetni az összeget. Tudja, hogy most, az ősz küszöbén beszerzésekre kell a pénz és gondoskodni fog arról, hogy a nyug-

Ü! Villamos-lég kávépörkölő. Ü!

Az igen tisztelt kávéfogyasztó közönség legkényesebb igényeinek kielégítésére, anyagi áldozatot nem kímélve, a jelenkor legmodernebb villamosság által hevített levegővel pörkölő készüléket

hoztam meg. Ezen eljárás a kávé értékben emeli, ízét, zamatját erősíti s az egészségre különösen előnyös, mert vitamin-tartalmát fokozza, nem keverednek hozzá pörkölés közben semmiféle idegen, mérges anyagok, gázok. Csak a legkiválóbb minőségű kávék kerülnek pörkölésre a legelőcsőbb áron. Egy próbarendeléssel meggyőződhet kávékeverő-kelme kiválóságáról és olcsóságáról. — Áraim: 100, 180, 200, 240, 280 és a különlegesség 320 lej.

További szíves pártfogást kér:

LISZKA PÁL fűszerkereskedő

Plata Catedrali 1. (Thököly-tér).

díjasok hamarosan megkapják járandóságukat.

Domán Sándor a tisztviselők ügyére tér vissza és javasolja, hogy a pénzügyi szolgálat a bizottság legközelebbi ülésén terjesszen elő javaslatot a tisztviselők helyzetének megjavítására. Robu János hozzászólása után a bizottság hozzájárul a javaslathoz.

Az ülés további folyamán a tisztviselőkre vonatkozó szervezeti szabályrendelet ügyét tárgyalták. Olariu István vezértitkár beszámolt arról, hogy a közigazgatási törvény előírja a szervezeti szabályrendelet készítését, amelyben a tisztviselők beosztását és fizetését állapítják meg, eddig azonban még nem került a sor a szabályrendelet elkészítésére. Javasolja, bizzanak meg valakit a tervezet elkészítésével. Az interimár bizottság Olariu vezértitkárt bizza meg a munkát elvégzésével.

Művészi fényképek és levelező-lapok NAGY GÉZÁNÁL

ARAD, Boulevardul Regina Maria 8. meggyházal szanben. 1098

Mikor a diplomaták sem kapnak vizumot.

Lukács György volt miniszter és Djuvara román delegátus esetei a követségekkel.

(Saját tudósítónktól.) Két egymástól független, de hasonló érdekességi esetről ad hírt a táviró. Mindkét esemény azt igazolja, hogy az emberek szabad mozgását gátló vizum, kényszer immár csak arra jó, hogy megszüntessék. Azt is bizonyítja továbbá a két furcsa história, hogy nemcsak a magunkfajta szürke polgárembereknek akadhat baja a vizumosztogató követségekkel, hanem diplomatáknak, országokat képviselő delegátusoknak is, ami végeredményben talán vigasztaló is reánk nézve. A különböző nemzetek delegátusai összejönnek tanácskozni a békéről, a kölcsönös megegyezésről és a tanácskozások után, amikor az egyik ország delegátusa át akar utazni a kollegája által képviselt országon — megtagadják neki az ehhez szükséges vizumot.

Az egyik eset Lukács György magyar képviselővel és volt miniszterrel történt. Lukács, aki a kisebbségi ügyek szóvivője a népszövetségi ligák uniójában és az interparlamentáris konferencián, az idei nyarat családjával a Nógrádmegyében levő nagyhalmi birtokán töltötte. Innen utazott Berlinbe az interparlamentáris konferencia ülésére, majd visszatért Budapestre, ahonnan dolgai végeztével vissza akart utazni Nagyhalomra családjához és ezért a pesti cseh követségen vizumot kért. A követség a vizum kiadását mindenféle kifogásokkal megtagadta, úgyhogy a magyar külügyminisztérium kénytelen volt a cseh külügyminisztériumnál közbelépni ebben az ügyben. Az intervenciónak azonban eddig még nem mutatkozott semmi eredménye.

A másik eset Djuvara román népszövetségi delegátussal történt Genfben. Djuvara hazautaztában Magyarországon keresztül akart Romániába visszatérni és a berni magyar követségtől vizumot kért. A követség a vizumot megtagadta, ami igen rossz hatást váltott ki a népszövetség magyar delegációjánál. Látna ezt a dolgot, a magyar delegáció interveniált a vizum megadása érdekében és ezzel dezavualta a berni magyar követet.

HIREK.

A gyilkos elvette a meggyilkolt árvaát.

Erdekes és regényes esküvő Miskolcon.

(Az Aradi Közlöny miskolci tudósítójától.) Regénybeillő eset történt Miskolcon. Tegnap délután négy órakor Drótos József 38 esztendőes damaki földmives oltárhoz vezette Ujj Irma 19 éves damaki leányt. Az esküvő előzményei rendkívül érdekesek. Még 1913-ban történt, hogy Drótos József fiatal legényként élte életét. Ekkor beleszeretett Ujj Lajos, a község egyik módos gazdájának feleségébe, aki behálozta a fiatalembert és — miután szabadulni akart férjétől — barátnőjét együtt rábirta, hogy lölje agyon az urát. A gyilkosság megtörtént és a miskolci törvényszék a legényt, az asszonyt és barátnőjét életfogytiglani fegyházra ítélte.

Az elmúlt nyáron váratlanul megkegyelmezték Drótos Józsefnek, aki kikerült a váci fegyházból és 38 esztendőes korában újból nekiindult az életnek. Egy napon, egy vasárnapi istentiszteleten, Drótos össetalálkozott egy lelet, szép leánnyal, aki merően nézte az egész mise alatt. Megkérdezte, ki a leány, mire megmondták, hogy a meggyilkolt gazda árvaia, aki közben 19 éves szép hajadonná serdült. Ekkor leküszmeretfurdalás fogta el a gyilkost, aki még aznap Edelénybe utazott. És Ujj Irma utánament Edelénybe és megkérte Drótot, vegye el feleségül, mert szereti. A miskolci templomban pedig tegnap felbugott az orgona, a mely emlékeztet az 1913 véres eseményeire.

— **Elhalasztották az államrevizió határidejét.** Jelentettük, hogy az állambiztonsági hivatal ügykörébe tartozó idegen állampolgár-revizio szeptember 25-én ér véget és október elsején már megkezdődik a munkügyi felügyelőségen a felülvizsgáló bizottság. A tíz napos jelentkezési idő alatt azonban korántsem tett eleget minden idegen állampolgár jelentkezési kötelezettségének és így a szigoranca kitolta a jelentkezés határidejét. október 10-ig és reméli, hogy az immár egyhónapos időtartamon belül az összes érdekeltek benyújtják kérvényüket az állambiztonsági hivatalnál.

— **A megyei főjegyző hivatalában.** Petrutiu Áron megyei főjegyző ma visszatért szabadságáról és átvette hivatala vezetését.

— **Még mindig tart a madridi színházgégés romjainak eltakarítása.** Madridból jelentik: A borzalmas színházgégés még mindig hatása alatt tartja a spanyol főváros közönségét. A romok eltakarítása még nem fejeződött be és így még nem került elő a katasztrófa valamennyi áldozatának holtteste. A madridi városi tanács százezer pezétát jegyzett a színházgégésnél elpusztult hátramaradottjainak javára.

— **Fényesen sikerült a Graf Zeppelin újabb próbautja.** Friedrichshafenből jelentik: A Graf Zeppelin léghajó ma újabb próbautra indult. A léghajó a Bodenti-tó felett repült és nem hagyta el a tó környékét. A próbaut célja elsősorban az ujonnan felszerelt rádióállomásának a kipróbálása volt. A technikai személyzetén kívül még 25 utas vett részt a próbauton, amely közel négy óra hosszat tartott. A hajó a harmadik próbát is fényesen megállotta. Most még egy, 45 órás próbaut következik az amerikai út előtt. A Graf Zeppelin ezuttal valószínűleg Berlinen át a skandináv államok felé repül. Az utolsó próbaut szombaton lesz. Egy később érkező távirat szerint a Zeppelin holnap München—Bécs-, esetleg Budapest-vonalon elindul negyedik próbautjára. Ezen a próbauton résztvesz, mint utas, Loebe, a birodalmi gyűlés elnöke is.

— **Holtta nyilvánítják az Itália hajótöröttjeit.** Milanóból jelentik: A Krasszin jégtörő visszarendelése óta minden kutatás megszűnt az Itália elsodortjainak felkeresésére. Ezért az olasz hatóságok elhatározták, hogy holtta nyilvánítják az elsodort léggömbön volt személyzetet: Arduino, Lago, Ciocca, Caratti, Alessandra, Rontremoli olasz tiszteket.

— **Múzeum lesz a budapesti fővámpalotából.** Budapestről jelentik: Hir szerint a fővámpalotát múzeumná alakítják át és itt helyezik el a Nemzeti Múzeum állattani és régészeti osztályát. Az új fővámpalotát a megnagyobbodott város új határára helyezik.

— **Leltározzák a városi anyagraktár készletét.** Nagy feltűnést keltett ma az Aradi Közlöny cikke, amelyben beszámolt arról, hogy a városi anyagraktár ügye ismét felszínre került. Az ügyben már folyik a munka. A számvevőség tegnap és ma elkészítette azoknak az anyagoknak a jegyzékét, amelyek a város kifizetett és amelyeknek a raktárba kellett volna kerülniük. A jegyzék, amely visszamenőleg 1925-ig szól, ma a városi mérnöki hivatalhoz került, ahol ellenőrzik, mennyit használtak fel ezen idő alatt a megvásárolt anyagból. Az egyes tételeket összehasonlítják a raktárkönyvvél, majd azzal a leltárral, amely a vizsgálat megindítása után készült és ennek nyomán megállapítják, mennyi a hiány. Csak ezután kerül a sor magának a vizsgálat anyagának letárgyalására. Dr. Robu János intermár-bizottsági elnök ma rendeletet adott ki arravonatkozólag, hogy a munkálatokat a lehető legrövidebb időn belül ejtsék meg, hogy az anyagraktár régóta húzódó ügye végre befejezést nyerjen.

— **„Megjavították” a Remeszt.** Na, na, csak nem kell olyan nagyon örülni mindjárt. Nem olyan veszélyes dolog. Az történt mindössze, hogy a Remesze, mindennapos társunk és szomorú kis életünk szimbóluma — megpenészedett. Kemény és dohos volt szegényke, szíhatatlan és utálatos, akár csak egy asszony, akire rájött a csökönyöség. És nem volt trafik a városban, ahol más lett volna. Csoda-e, ha a legkitartóbb barátok is elmaradtak lassan mellőle és a Regal, vagy a Specialitate felé orientálódtak? ... Észrevették ezt illetékes hient és hipp-hopp összehajtották a beteg Remeszt és elvitték Bucurestibe, a cigaretta-szanatóriumba, hogy meggyógyítsák őket. A gyógykezelés egészen eredeti módon ment végbe. A cigaretták végén kicsipkedték a már kékes-zölden disztelenkedő penészt, aztán visszarakták azokat a dobozba, egy új vignettát ragasztottak fölé és küldték vissza a szállítmányt, oda, ahonnan hozták. Számos ilyen duplavignettás dobozt lehet mostanában kapni a trafikokban. A bennük lévő cigaretta azonban kemény, penészes, élvezhetetlenebb és rosszabb, mint a „javítás” előtt, amikor még csak egy vignetta volt a dobozon. De monopóliéknál nyugodtak a kedélyek. Ők megtették a magukét, „Megjavították” a Remeszt. (y.)

— **Kik a Chevrolet-expedíció tagjai?** A Chevrolet-expedíció, amely, mint azt legutóbbi számunkban jeleztük, holnap, pénteken Aradra érkezik, ma Kolozsvárra érkezett, Lacey kapitány vezetésével. A Capetown—Stockholm utat lebonyolító két Chevrolet-autón utazik Lacey kapitányon kívül Willy Williams, a filmvilág szakembere, Wilson, aki szenvedélyes rádió-amatőr és ilyen minőségében volt állandóan nagy hasznára utitársainak. Gordon Makepiace, a Star című lap munkatársa és Salam, az expedíció néger mechanikusa.

Denifée Hilda zongoratanítását újból megkezdte lakásán, Str. Brailanu 18., I. e.

— **Megszökött a gyermekei pénzével.** Érdekes ügyben folytat nyomozást az aradi államrendőrség. Csilla Józsefné Strada Mocioni (Orczy-ucca) 17. számú ház lakója feljelentést tett, hogy férje magához vette gyermekeinek félretett pénzét és megszökött. Az elhagyott asszony nyomozni kezdett férje után, de csak annyit sikerült megtudnia, hogy Timisoara (Temesvár) felé vette útját és onnan Brassó felé ment. A megszökött férj felkutatására a rendőrség megtette a szükséges lépéseket.

— **A betegség okozta, amelyek a szájon és torkon át hatolnak a testbe, a Panflavin pasztillák ártalmatlanná teszik.** Ezért a Panflavin pasztilla hatásos óvszer hűlés és ragály ellen. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

— **157 érettségizett és 27 diplomás ember villamoskalauz Budapesten.** Budapestről jelentik: A magyarországi diplomatultermelést élléken dokumentálja az a tény, hogy a pesti villamosvasutnál 157 érettségizett és 27 diplomás ember helyezkedett el, mint kalauz. A diplomások közül 16 gépészmérnök, 2 mérnök, két bölcsész, egy pedig doktor juris.

— **Leszállították a gépiüzemknél termelt kokszt.** A város ma elhatározta, hogy leszállítja a városi üzemknél termelt kokszt árát. A leszállítást az Interimár bizottság mai ülésén eszközölte, amelyen Jac Jenő gépiüzemi titkár beszámolt arról, hogy a napi piacon a kokszt ára esett és a gépiüzem nem képes a mai árak mellett eladni a raktáron lévő 35 métermázsas koksztot. Javaslatára a bizottság a következőkben állapította meg a kokszt árakat: 1—5 métermázsas 300 lej, 5—10 métermázsas 290 lej, 10—50 métermázsas 280 lej, egy vagonon felül 260 lej métermázsánként. Az ennél is nagyobb vételeknél a kokszt ára 250 lej métermázsánként.

— **Nem veszi át a város az új locsológépet.** Ma délelőtt tárgyalta az Interimár bizottság a napokban bemutatott autolocsoló és seprőgép átvételét. A bizottság mai ülésén megállapította, hogy a gép nem felelt meg a beküldött ajánlatnak. A Cristea-cég ugyanis kétféle autót ajánlott, egyet 585.000 lejért, a másikat 610.000 lejért. A város a pneumatikával felszerelt, automatikus indítású, drágább gépet rendelte meg, míg a cég a magasabb áron az olcsóbb gépet szállította le. Ezért a város nem veszi át a küldött gépet, kimondia azonban, hogy amennyiben a cég az árlejtés és ajánlat feltételeinek megfelelő autót szállít le, azt átveszi.

— **Aradon is keresztül megy az új villám-vonat.** Bucurestiből jelentik: A Bucuresti—Chij közötti két „villám-vonat” ma kezdte meg próbautját. Ezen az uton mindössze egy bizottság vesz részt és megállapítja, hogy a vonat elérheti-e azt a nagy sebességet, amelyre a jelenlegi időtartamot fokozni akarják. A vonatot az Olaszországból most érkezett szerelvényekből állították össze. Az eredeti tervek szerint a villám-vonat október tizenötödikétől kezdve közlekedik rendszeren, még pedig oly módon, hogy utja a budapesti csatlakozással is egybekapcsolódik. A villám-vonat reggel hat órakor fog Bucurestiből elindulni és Aradon keresztül halad Magyarország irányában, ahol éjjel előtt fog megérkezni. Az új vonat megrövidíti az utat Bucuresti és Bécs, meg Prága között.

— **Oktober 7. Az aradi Gutenberg Dalkör 28 éves jubileumi hangversenye a Kulturpalotában.**

— **Mentirendszer az aradi vendéglőkben.** Holnap délelőtt ülést tart az aradi ármximáló bizottság. Eddig egyetlen kérvény érkezett be a bizottsághoz és — értesülésünk szerint — a gazdasági hivatal azt fogja a holnapi ülésen javasolni, hogy az árakat hagyják meg a mostani nívójukon. Az egyetlen változás a vendéglőkben lesz, amelyek azt kérték csupán, hogy a város a mai viszonyoknak megfelelő árakat állapítson meg részükre. Itt — értesülésünk szerint — a hivatalos javaslat a mentirendszert lépteti életbe.

Már mindenki tudja: hogy a legolcsóbb és legjobb női kabátokat

csak MENCER-nél lehet vásárolni Aradon, a legott Széchenyi malom mellett (Boros Béni-tér 40.)

— **Letartóztatták a dunántúli kivándorlasi panama fővádoltját.** Veszprémből jelentik: A törvényszék az ismeretes kivándorlasi panama mai főtárgyalásán kihallgatta a fővádolt Bruckner Józsefet, akit 75 rendbeli csalással, közokirathamisítással, kivándorlásra csábítással és megvesztegetéssel vádolnak. Bruckner a vád szerint a dunántúli községek-ből számos földmivist kivándorlásra csábított, hamis utleveleket szerzett azoknak és az amerikai viszonyokat kedvező színben tüntette fel előttük. A kivándorlóktól fejenként 80 pengőt vett fel a saját, 280 pengőt pedig hamburgi cinkostársai javára. Az utleveleket egy nyugalmazott miniszteri tanácsos ismerősétől szerezte, akinek nevét nem árulta el. Több tanu kihallgatása után az ügyész indítványára a törvényszék elrendelte a szabadlábban védekező Bruckner letartóztatását.

— **Izr. Istentisztelet.** Sukoth ünnepek alkalmával az aradi izr. neolog templomban péntek és szombat este fél 7, szombat és vasárnap délelőtt fél 10-kor kezdődnek az istentiszteletek. Az előjáróság.

— Gurzónét szabadlábra helyezték, míg a gyermekgyilkos anyja vizsgálati fogságban marad. A gyermekgyilkos aradi leány ügyében a rendőrség a mai napon befejezte a nyomozást. Kálnoki Mária ismételtén azt hangoztatta, hogy gyermeke megöléséről és a hulla elégetéséről tudomással bírt Gurzó Györgyné is, aki kijelentette, hogy semmit sem tud a büntényről. Mindkettőjüket átszállították az ügyészségre, ahol a vizsgálóbíró elrendelte Gurzó Györgyné azonnali szabadlábra helyezését, mert semmiféle bizonyíték nincs ellene, hogy büntársa lett volna a gyilkosnak. Valószínűnek látszik, hogy a gyilkos leány azzal akarja enyhíteni bűnét, hogy Gurzó Györgynét is belekeveri a bünténybe. Gurzónét még a délelőtti folyamán szabadlábra helyezték és elrendelték Kálnoki Mária vizsgálati fogságba való helyezését.

— Lapunk Budapestben állandóan olvasható az Abbázia kávéházban. Oktogon-tér, Andrássy-ut 49.

— Az anyaságot már a legkezdetelegesebb stádiumában is meg tudják állapítani. Dr. Bernhard Zondek, a berlini Charité-kórház nőgyógyászprofesszora szenzációs felfedezéstől számolt be az orvosszövetség gyűlésén. A tudós tanárnak sikerült egy metódust találnia, a melynek segítségével a legrövidebb idő után meg tudja állapítani az anyaméh megtermékenyülését. Az anyaságot Zondek professzor eljárása segítségével már az első napokban teljes biztonsággal konstatálni fogják.

— Október 7. Az aradi Gutenberg Dalkör 25 éves jubileumi hangversenye a Kulturpalotában.

— Szabadlábrahelyezték Oberholzer Eleonorát. Bregenzből jelentik: A dornbirmi ismeretes szerelmi dráma 16 éves hősnőjét, Oberholzer, Eleonorát, aki tudvalegőleg lelőtte Werner nevű bátyját, mert az ráta kapta, a mint barátjával, Lugger Antal nyolcadikos gimnazistával enyelgett, ma a csendőrség szülei kérésére feltételeken szabadon bocsátotta, hogy a szülei házában ápolásban részesülhessen. A leányt tettének elkövetése után ugyan is idősebbik bátyja, Gerhard annyira összeverte, hogy eszméletlen állapotban feküdt sok ideig. A kihallgatások során kiderült, hogy a 16 éves Eleonora mögött már tekintélyes szerelmi múlt áll és tettét főképp azért követte el, mert fítestvérei rendkívüli szigorral szeretnék volna visszatéríteni a jó útra.

Löbl kölcsönkönyvtárban

állandóan az összes újdonságok kaphatók, előfizetés havi 40.— lej, tetezés szerint cserélhető.

— Mulatság. A Mossóczy-telepen épülő katolikus templom alapja javára az építé-bizottság szeptember 30-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel nagyszabású szüreti mulatságot rendez a városligeti vendéglő termében. Belépti díj nincsen, azonban bármely csekély összegű hozzájárulást a templomépítés költségeihez köszönettel fogad a kat. kör.

— Október 7. Az aradi Gutenberg Dalkör 25 éves jubileumi hangversenye a Kulturpalotában.

Vasárnap 1/2 12 órakor
szenzációs M A T I N É
Lehár operettje:

„Vig özvegy”

Fanamet.
Káprázatos kiállítás.

Főszerepben: John Gilbert
és May Murray.

— RÁDIÓMŰSOR. Péntek, szeptember 28.
Wien—Grác. (Romániai idő.) 21.05. Népszere. est.
Berlin. 22. Könnyű zene. — Boroszló. 21.30. Schubert-est. — Frankfurt a. M. 22.20. Hangverseny. — Leipzig. 23.45. Táncczene. — Milánó. 21.50. Szimfonikus hangverseny. — München. 17. Kamarazene. — Nápoly. 21.50. Operaelőadás. — Pozsony. 18.40. Hangverseny. — Prága. 23.30. Szórakoztató zene. — Róma. 22. Zenekari hangverseny. — Zágráb. 21.35. Olasz zene. — Budapest. 10.30, 12.45 és 16. Hírek, közgazdaság. 18.50. Hangverseny. 20.30. Operaelőadás 23.30. Cigányzene.

Mikor Achmed Zogu a pesti pincérek nyelvtanára volt.

Az albán király meghívta Tiranába Keleti Adolfot, a pesti Casino de Paris volt tulajdonosát, akitől valamikor 4 milliót kért kölcsön.

(Budapest, szept. 27.) Zogu, Albánia koronás királya most fejezi be egy berlini esti lapban emlékiratait. Egy budapesti riportlap érdekes részletekkel egészíti ki az albánok koronás királyának életéről szóló emlékiratokat. Ott kezd, hogy egy téli hófúvásos délutánon a berlini vonat egyik harmadik osztályu kupéjából kiszáht két ember. Egy sárgaübrézigeres fiatalember és egy mogorva kinézésű öregebb társa. Az egyik Achmed Zogu volt, a másik egy Sattesz nevű pincér, a ki a Révay-uccal Casino de Paris-ban volt cutrager. Achmed Zogu a vonaton ismerkedett meg és barátkozott össze a pincérral és ez a barátság annyira ment, hogy Sattesz szárnyai alá vette a Budapestben ismeretlen fiatalembert.

Az ifjú Zogu a pesti éjszakai életben.

Elkisérte Zogut a Nagymező-uccai Európa-szállodába, kivette neki a legolcsóbb szobát, megmagyarázta, hol adják a környékbeli kávémérésben a legnagyobb fehérkávét és meghívta a Casino de Parisba, mondván:

— Nézze, kedves Achmed, a lokál-tulajdonosa, az a Keleti, nagyon jó ember, hátha találunk a ruhatárban vagy máshol valami állást magának.

Igy került egészen véletlenül Budapest éjszakai életének kulisszái mögé egy vadidegen albán fiatalember, aki nem vállalt se pórtás-ságot, se ruhatárságot, mert, úgy látszik, rátalált a megélhetését biztosító pénzügyi kapcsolatokra. De barátjánál, Sattesz-nél minden este megjelent a Casino de Parisban, hajnalig elüldögélt, elbarátkozott Keleti Adolfal, a lokál tulajdonosával, eldicsekedett azzal, hogy az ő családja a legelőkelőbb Albániában. Nyulánk, vállas, nagyon jó arcú, keveset beszélő ember volt. Ugy beszélt olaszul, franciául, törökül, szerbül, görögül, mint egy nyelvprofesszor. — Egyszer, mikor nagyon gyengén folyhatott a pénzforrása, a pincéreknek felajánlotta, hogy olcsón megtanítja őket olaszra és franciára. Este nyolc óra tájban bevonult a pincérekkel egy nagy szeparéba és nagy komolyan elkezdte:

— Ma tanulni fogjuk a személyes névmásokból a ragozást.

Mert felesleges mondani, hogy sokkal előbb megtanult magyarul, mint a pincérhallgató olaszul vagy franciául.

Egy tavaszi este nagy fársasággal érkezett.

— Nézze, Keleti bácsi, ez nálunk a pénzügyminiszter — mondotta — a egy köpcös kis kopaszra mutatott, aki tarka zsebkendővel törölgette homlokát. Ez a másik ez tábornok, nagyon híres ember, kétezer katonája van. Ez a harmadik, ez a nagybátyám, a szemét a háboru előtt vesztette el, ő a görögországi albán követ. Pezsgőt szeretnék inni, de ne legyen nagyon drága, mert az én vendégeim.

Négy üveg pezsgőt ittak. Keleti nem engedte fizetni a pezsgőt.

— Nézze csak Achmed, majd egyszer visszafizeti.

Bemutatta Keletit az albán előkelőségeknek és a félszemű nagybácsi megveregette Keleti vállát és mondott valamit érthetetlen nyelven, amit Zogu úgy fordított le, hogy majd megjön az ideje annak, hogy Zogu hálás lehet a barátságért Keletinek, ha egyszer nagy ember lesz Albániában.

A bár-tündér elhagyja Zogut.

Egy éjszaka lehangoltan panaszkodott Zogu, hogy haza akarják vinni, rá akarják bízni a hadsereg megszervezését, de nem tud elszakadni Budapesttől. Nem kellett kérdezni, hogy miért, mindenki tudta. Egy Tóth Etel nevű táncosnő alkotta a legszorosabb kapcsolatot Achmed Zogu és Budapest között. Nem lehet mondani, hogy az albán államkasszá, vagy a rokonok apanázsát tulságosan megterhelte volna Tóth Etel barátsága. A leány jelentéktelen kis éjszakai lepke volt, aki együtt ebédelt szerelmével egy Nagymező-uccai kávé-

mérésben délután négy órakor és ez a reggeli, ebéd és uzsonna egy nagy kávéból és egy kuglófból állott. A leányok általában nagyon szerették Achmedet és azt mondták róla, ha nincs is pénze, nem baj, jó fiu és olyan finom, mint egy király... Csak épen Tóth Etel unta meg a szegényéletű királyságot. Egy szép napon eltűnt, egy külföldi parkettáncossal Athénbe szökött.

Achmed Zogu *ezentúl ritkábban járt a Casinoba, nem barátkozott a leányokkal, merre járt, mit készített elő magának — azt nehéz volna kinyomozni. Egyszer megjelent Keletinél és négy millió koronát kért kölcsön. Haza szeretne utazni, azt mondta. Mi volt akkor négy millió korona? Semmi. Hevert az uccán a pénz és Keleti megkérdezte: — Megküldi? — Mihelyt tehetem, válaszolta Zogu. Megkapta a négy milliót és másnap elment örökre Budapestről.

I. Zogu — ma így hívják a hallgatag idegen fiatalembert, pincérek nyelvtanárát, Tóth Etel szerelmét, aki fenn, egy trón kényelmes karosszékeben, úgy látszik, visszagondol múltjára is, nem felejtette el pesti barátait. — Néhány napja levelet hozta a posta Keleti adolfinak. Kézelt irt, furcsa bélyeggel. A bélyegen egy ismerős arc mosolygott a Casino de Paris azóta tönkrement tulajdonosára. És bent a levélben ez állott:

— Kedves Keleti barátom, nagyon szívesen látom, ha Tiranában meglátogat és visszafizethetem Önnek azt a sok kedvességet, amiben engem annakidején Budajesten részesített.

Üdvözli: Achmed Zogu.

És ha Keleti Adolf Tiranába megy, nem kell sokat kérdezősködni Achmed Zogu után, ott a palotája a pályaudvarral szemben, rátalál gyorsan hálás ismerősére, keresse csak azt a fiatalembert, aki már a Casino Parisban olyan finom volt, mint egy király...

Híres pesti színésznők a magyar Coty-bojkott élén.

A Coty-gyártmányok, az Ami du Peuple újabb gyalázkodására végleg elvesztették a magyar piacot. — Bajor Gizi, Aczél Ilona, Honthy Hanna, Gombaszögi Frida, Biller Irén már rég nem használnak Coty-árut.

Budapestről jelentik: Coty lapja, az Ami du Peuple, annak kapcsán, hogy a párisi magyar követség felszólította hazug és magyargyalázó cikkének rektifikálására, ma megismételte a frankhamisítással kapcsolatos vádjait és kitért a helytelizítés elől. Ez a hír természetesen nagy visszatetszést szült a magyar fővárosban és megállapítható, hogy a Coty-gyártmányok végkép elvesztették a magyar piacot. Maga a közönség ügyel a bojkott betartására és Debrazenben felszólították a kereskedőket, hogy kirakataikból távolítsák el a Coty-féle puderesdobozokat.

A legelőkelőbb és legismertebb budapesti színésznők, mint Bajor Gizi, Cs. Aczél Ilona, Honthy Hanna, Biller Irén és Gombaszögi Frida egyértelműen kijelentették, hogy már régóta nem használják a Coty-gyártmányokat, mert azok rosszak és rontják a bőrt. A bojkotthoz csatlakoztak a kozmetikusok is. A közönség általában kezd rájönni, hogy a magyar vegyeszeti gyárak már régen felülmúlták a Coty-gyártmányokat, amikor különben is hallatlanul drágán árultak Magyarországon. Azt az árut, ami Párisban egy pengő 60 fillérbe került, Pesten 3 pengőért árulták.

HA NEM PÉLDÁNYONKÉNT VESZI MEG AZ „ARADI KÖZLÖNY”-t, hanem havonta 90 lejért előfizeti, csak 3 lej 60 baniba kerül egy példány.

A krupié-jogások ittkos műhelyéből.

Jgy is meg lehet gazdagodni. — Hogy csinálják a rulettasztalnál. — Egy közlekedési krupié érdekes adatai. — Ut a meggazdagodás, vagy a börtön felé.

(Az Aradi Közlöny párisi levelezőjétől.) A szeszélyes, váttakozó szerencsét korrigálni tudvalevően mindig törekvése volt minden hamisjátékosnak. Azokat a ravasz módszereket és fogásokat, amelyeket a hamisjátékosok erre a célra használtak, már sokszor ismertették. Kevésbé köztudomású az a tény, hogy a rulettjátékban nemcsak a hamisjátékosnak van módjában ügyes trükkökkel a forrón áhitott játékpénzek birtokába jutni, hanem a krupiének erre még több alkalma van, ha a csábításnak nem tud ellentállni. A gentleman ilyenkor meglepő gyorsasággal alakul át a legkörülmönfontabb gazemberré. Az alábbiakban egy minden iskolát kijárt közlekedési krupié adatai alapján ismertetjük néhány fogást, amelyek segítségével egyes játékal-kalmazottak óriási összegeket harácsolnak össze.

Ezresekkel „töltött pástétom.”

Figyeljünk meg mindenekelőtt azokat az egyszerű fogásokat, ahol főleg csak a gyorsaság és kezűgyesség jön számításba. Egy asztali pénzváltónak rettentően szűk volt a gallérja. Mindig hasztalan kísérleteket tett arra, hogy a gallértágítsa. Ez a gyakori kézműdoludat végül feltűnt, talán a teremben levő detektívek vagy igazgatósági tagok valamelyike észre is vette, hogy nem üres kézzel nyúl a gallérjához. A kényelmetlen helyzetben levő urat közelebből megvizsgálták és a motozás azzal az eredménnyel járt, hogy több nagyszegű játékalványt találtak — a fehérműjében. Egy másik asztali changeur sokat vesződött az orrával. Sűrűn tússzentett és ilyenkor elővette egyetlen zsebéből a zsebkendőjét. A krupiéknak szmokingjain tudvalevően az összes zsebeket bevarrják, kivéve a külső mellzsebet, melyben nincs egyéb, mint a zsebkendő. A szóbanforgó krupié megtörölte az orrát, de véletlenül mindannyiszor elejtette a zsebkendőt, amely az előtte levő játékpénzekre esett. A legnagyobb lelkiyugalommal tette ismét a kendőt zsebre és senki sem vette észre, hogy mindannyiszor egy-két tikkett is a zsebébe vándorolt. Egy changeur viszont különös előszeretettel viselkedett a szép barna ezreshankjegyek iránt. Csodálatra méltó ügyességre tett szert abban, hogy a bankjegyeket mindenki szemeláttára, észrevétlenül apró golyócskává sodorja. A golyókat a szájába vette és ott tartotta addig, amíg a szolgálatban fel nem váltották. Néha sikerült a száját annyira megtömnie, hogy beszélni is alig tudott.

Sokkal agyafurtabb gazságokra nyílik mód, ha a krupié összejátszik valakivel. Gyakran alakul a changeur és egy játékos között nagyon is jövedelmező közkereseti társaság. Kedvelt trükk az, amelyet a krupiéknak tolvajnyelvén „töltött pástétom”-nak neveznek. Az asztali changeur előre megbeszélte jelt ad a játékosnak, amiből ez megtudja, hogy a pástétom elkészült, vagyis töltve van. A játékos például tíz darab huszas tikkett kér, fizet kétszáz frankot és megkapja a changeurtól az egymásra rakott szelvényeket. A pástétom a valószínűség ezres és kétezres tikketekkel van töltve, csupán a kívülről látható alsó és felső szelvények huszasok. A játékos egy-két huszas tétet még megkockáztat, azután a pénztárhoz megy és beváltja az ezreseket.

A szőke női hajszál titka.

Rendkívül ügyes trükköt követtek el szőke női hajszál segítségével. Egy ezres tikketről, amely kétoldalt vékony papirossal bevarasztott kemény kartondarab, meleg vízben óvatosan leáztatták az egyik ezres felirású papirost. Ezt megszáritva, vékony női hajszállal rákötözték egy huszas tikketre. A hajszál tökéletesen láthatatlan volt a játékjegyen, a melynek egyik oldala huszas, a másik fele ezressé alakult. A rulettasztalnál ezek után a következő eljárást követték: A játékos átnyújtotta az asztali pénzváltónak, akivel összeállt, a huszas tikkett, amelynek felső oldala ezrest mutatott és kért érte példának okáért 10 hu-

szast, három százast és 1 ötszázast. A váltásként átadott huszasok között húzódtott még a preparált tikkett, amelyet a pénzváltó egyszerűen megfordított és visszaadott ugyancsak a játékosnak. Bizonyos idő múlva a váltás megismétlődött és a Janus-arcú játék-jegv naponta többször is megtette az utat a játékos és a changeur között.

Gazdagság vagy — börtön.

Ugyancsak a changeurök egymásközti trükkje abban áll, hogy az asztali changeur egy óvatlan pillanatban kariával lesodor az asztalról több nagyszegű játékszelvényt és több darab játékpénzt. Erre azért volt szükség, mert ezek kemény galalithból valók és zajos koppanással hullnak a parkettára. Ezután nyugodtan szól a mozgó changeurnak, hogy a leestett játékpénzeket szedje fel. A pénzváltó át is vette az olcsó játékpénzeket, míg az értékes szelvények társának zsebébe kerültek.

Aradi vasutasok zászlószentelő ünnepsége

Az október 7-iki ünnepélyen megjelenik Anghelescu hadügyi és Dumitru közlekedési miniszter is.

(Arad, szeptember 27.) Nagy ünnepségre készülnek az aradi vasutasok, amelyeknek egyesülete október 7-én rendezi zászlószentelői ünnepségét. Az előkészületek már javában folynak és az ünnepély annál is impozánsabb lesz, miután egyedül Bucurestiből száztíz delegátus érkezik meg Aradra. A vendégek között — az eddigi program szerint

Gyakoriak azok a fogások is, amelyekhez orvátlan vakmerőségre van szükség. Ide tartozik az úgynevezett „repülőgépinidítás.” E nyelvjárás szerint az ezrest „egyfedelű”-nek, a kétezrest „kétfedelű”-nek nevezik. Az asztali changeur elővesz két huszast, közéjük helyez egy egyfedelűt vagy kétfedelűt és ezt a töltött „pástétomot” átnyújtja a pörgető krupiének, mint Hogyhivják ur borrávalóját, hogy dobja a közös perselybe. A krupié ezt azonnal becsusztatja és a gépiesen mormolt „Mindnyáján benne vagyunk” szavakkal meghajol az egyik játékos előtt, anélkül, hogy annak elképedő ábrázata zavarba hozná.

Előfordul az is, hogy az asztali changeur a pincérrel szövetkezik. Egy krupié nagyon gyakran szomjazott meg és a pincértől mindannyiszor egy pohár vizet kért. Nem tudta senki, hogy a fálcát ragasztószerrel kenték be és a pincér ilyenkor mindig egy-két odakészített játékszelvényt vitt magával. Ilyen módszerekkel már nagyon sok krupié meggazdagodott, ha ugyan nem jöttek rá később fizetmeire és nem kerültek a börtönbe.

— négy miniszter foglal helyet. Kik lesznek az Aradra érkező miniszterek, még nem tudni, de az eddigi értesülések szerint Dumitru közlekedésiügyi és Anghelescu tábornok hadügyminiszter helyet foglal a vendégek sorában. Ezenkívül Aradra jön Teodorescu CFR. vezérigazgató is. A vasutasok nagyarányú hátkelttel ünneplik vendégeiket.

Az új női divatszín: az éjkek.

Kevés változást hozott az őszi párisi divat. — A sál őszi változatai.

(Páris, szeptember 27) Párisban most kezdődnek az őszi divatbemutatók, a nagy divatcégek egymásután állnak elő feltett kreációikkal és heteken keresztül folyik a nagy verseny Öfelsége a Divat kegyeiért.

Színeken nem mutat nagy változatosságot az idei őszi divat. Kevés új szín ékesíti a divatmodelleket. A tavaszi szezon domináló drap erősen tartja magát azzal az elkéréssel, hogy most a tompább, sötétebb árnyalatok a kedveltebbek. Éppen így mentették át uralmukat a tavaszi kampány barnászöld és piros színei is. Patou most egyetlen új színt hozott ki: az éjkeket. Ez a kék színnek egy acélszürkébe játszó árnyalata, rendkívül szép és artisztikus hatású és nagyon valószínű, hogy hamarosan a legkedveltebb divatszínne fog előlépni.

A köpenyanyagok már nagyobb változatosságot mutatnak színeken. Nagyon kedveltek a barna legkülönbözőbb árnyalatai. Az anyagok: cibelinposztó, ratie, teveszőr, mintás angol kelme és velour de lain (gyapjubársony).

Ugyancsak Patou kreációja egy új és máris rendkívül kedvelt és favorizált ruhaanyag, az: „onda monsa”. Ez egy igen lágy selymes anyagu gyapjukelme.

A jumper, mint délelőtti ruha, még mindig igen kedvelt, leginkább onda monsa-ból készül a legkülönbözőbb mintás színekben. A délutáni ruhák főleg crep satinból és nehéz selymekből készülnek. Kedvelt anyagok a crep fad, crep mongol, velour chiffon és a transparent. Az estélyi ruhák anyaga taft, georgette, tüll, csipke és velour chiffon a legkülönbözőbb színekben.

A sál gondolatát ezidén ismét nagy szeretettel karolta fel a hölgyvilág s a divat; a nagy divatcégeknél már a nyáron látszottak a legújabb sáldivat előjelei és azok sokfélesége, szemmeláthatólag már akkor is nagy érdeklődést keltve. Ez az újfajta és újszerű sáldivat ugyanis nagy átalakuláson ment át és alkalmazása is igen sokféle. Találni, mint szélesebb vagy keskenyebb, szabadon függő részletet a ruhán, magától a ruhától szinte teljesen függetlenül, de mindig a ruha anyagából, aztán egy másik változata a kicsi sál, amely a nyakkivágás szegélyéből nő ki szinte és nem is annyira sálnak látszik, mint inkább hosszú, lefüggő végű csokornak. Gyakran fogják alkalmazni végül azt a sálfajtát, amely a nyakra csavarodik, két ol-

dít a nyakszegélyhez van varrva, elől és hátul azonban szabad és így kissé a magasnyaku ruha ideáját valósítja meg: ez a sál oldaltzárul, csokorformán, a csokrot átfogó ékköves csattal vagy érdekes divatgombokkal.

Egy dús gazdag grófnőt család miatt köröznék.

Davosból jelentik: Az itteni ügyészség körözölevelet bocsátott ki a jelenleg ismeretlen helyen tartzkodó gróf Wurmbrand Ferdinándné, született Baltazzi May ellen, aki előkelő nevének felhasználásával csaló módon kölcsönöket vett fel és aztán eltűnt. — Gróf Wurmbrandné, aki ellen a davosi ügyészség a körözölevelet kiadta, már 10 év óta elváltan él férjétől és az év legnagyobb részét Bécsben tölti, ahol ismert tagja az arisztokrata társaságoknak. A volt császárvárosban nagy feltűnést keltett a fenti davosi jelentés, mert hiszen köztudomású, hogy a grófné egyedüli örököse elhalt apja, Baltazzi Arisztid nagy morvaországi hitbizományának, amelyet egyelőre anyja kezel, tehát óriási vagyon várományosa, úgy, hogy érthetetlen, miért követeli el volna Davosban ilyen dolgokat.

AZ

„ARADI KÖZLÖNY”

Magyarországon a következő lapelárusító helyeken kapható:

BUDAPEST	keleti pályaudvar
BÉKÉSCSABA	pályaudvar
BATTONYA	„
GYULA	„
MAKO	„
MEZOHEGYES	„
SZEGED	Nemzeti Sajtóvállalat

Kártya-
uon 3.

A nyaralás utóhatása a női arcon

Hogyan tüntessük el a napfűrdőzés okozta foltokat, gyulladásokat a bőr felületéről?

A legártalmasabb kánikulának is vége van egyszer s a beköszöntő őszi nagy gondot okoz a nőknek, kiknek bőrét az egész nyári strandolás és napozás alaposan tönkretette. Van akárhány nő, ki arcait egyébként gondosan ápolja, de a nap melegének és a nyári sportok kellemességének nem tud ellenállni s védekezés nélkül kiteszi bőrét a napsugarak hatásának. Az eredmény az, hogy a nyár végére fejére égött bőrt szöplők és májfoltok tarkítják. Még kellemetlenebb az, ha a karok és nyak lesülése foltokban történik. Vizes vagy olajjal nem egyenletesen bekent bőrrel könnyen megcsúsz az a keletkező, szabálytalan alakú, eluruló foltok sokszor egyik évről a másikra megmaradnak, tönkretéve a dekolté szépségét.

Az ilyen előre nem látó nőknek most, még a szezon beállta előtt, kell arról gondoskodniuk, hogy bőrük rendbe jöjjön, az arc tisztaságai eltűnjenek, a dekolté egyenletes, fehér színt nyerjen s eltűnjön a fűrdőruha határait jelző éles vonal, ami lehetetlenné tenné kivágtott ruha viselését. Nyáron a strandon nagyon csinosan nézhet ki a lesült nő, de a téli szalonokban, báltermekben csak a fehérbőrű nő hat jól.

De egyéb ártalmak is érik nyáron át az arcra. A nagy meleg következtében a verejték- és fagygyűrtyék fokozottan működnek, a felgyülemelő izzadság, ha nem távolítják el kellő gondnal, a bőrt macerálja, ekzémák, apró gyulladások keletkezéséhez vezet. A fagygyűrtyék fokozott működése következtében a pórusok erősen kitágulnak, mitesszerek, pattanások képződnek. Hozzájárul ehhez az is, hogy a hosszú mazások alatt a pórusok megtelnek kórokkal s onnan csak nehezen távolíthatók el.

A nyári, utazási ártalmak közé tartoznak a mosdóvíz megváltoztatása következtében beállott szépséghibák. Ha érzékenybőrű nő a megszokott víz helyett idegen vízzel kénytelen mosakodni, bőrén ekzéma, korpádó, hámlás keletkezik. Különbösen a kásvíz, vagy a sós víz vannak rossz hatással.

Nagyonis tarka képet nyújt gyakran a nyaralásból hazatérő nők arcára s így a kezelésnél radikálisan kell eljárunk, ha azt akarjuk, hogy a téli szezon beállta előtt tökéletes eredményt érjünk el. Legelőszérűbben hámlasztással kezdjük a gyógykezelést. Az őszi kezdete a legalkalmasabb időpont egy alapos hámlasztókúra lefolytatására. A nyaralásból hazatérő nők háztartásuk rendbehozása körül lévén elfoglaltva, feltűnés nélkül kerülhetik el a társaságot arra az időre, míg a hámlás befejeződik. A hámlasztás legkellőmesebben kvarcámpás besugárzásokkal végezhető. Négy-öt kellően adagolt besugárzás hatására a hámréteg nagy lemezekben leválk s leködök vele együtt minden tisztátalanság, ami a bőr legfelső rétegeiben székelt. Így a szöplők, májfoltok, apróbb pattanások, régi pattanások nyomai rendszerint teljesen eltűnethetők s friss, üde új bőrt nyerünk. Az egész folyamat két hetet vesz igénybe, mely idő alatt az arc piros és hámlk, tehát a strandon szerzett napégéshez hasonlatos.

Tagadhatatlan, hogy a lány vonása, nagyon fiatalos arcú nők közt akadnak olyanok is, kiknek a lesült arcszín jól áll s avval télen is előnyösen nézhetnek ki. Ilyen kivétel esetében a barna szín állandó megtartására kvarcbesugárzásokat végzünk. Rendkívül preceit kell ilyen esetekben a sugárakat adagolni. Sohasem adunk hámlasztó adagot, amivel épen ellenkező hatást érünk el, hanem egészen apró besugárzásokkal kezdjük el a kezelést és lassan, fokozatosan emelve a dózist, a bőr kipirulása és lehámlása nélkül, a festékanyag szaporodása következtében állandó, egyenletes, egészséges barna arcszín nyerhetünk.

Doktor.

KÖZGAZDASÁG.

A háztulajdonosok nemzetközi kongresszusa Bécsben.

Nyilatkozik I. Larmeroux, a párisi Union Internationale de la Propriete Fonciere Batie elnöke.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) A háztulajdonosok nemzetközi szervezete az idén Bécsben tartotta meg kongresszusát I. Larmerouxnak, a párisi Union Internationale de la Propriete Fonciere Batie elnökének irányítása alatt. — A nemzetközi háztulajdonos kongresszusok céljairól Larmeroux elnök az „Aradi Közlöny” bécsi szerkesztője előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A háztulajdonosok nemzetközi uniójának Párisban van a székhelye és 34 európai és tengerentúli állam háztulajdonos-szövetségeit egyesíti magában. A tagszövetségek révén az unió tagjainak száma 4—5 millió háztulajdonosra becsülhető. Az uniónak az a célja, hogy tagegyesületei állandóan tájékoztassák egymást az egyes országokban történő eseményekről és a háztulajdonosi törvényekről és válllva küzdjenek a háztulajdon szabadságáért és az építkezés fejlesztéséért. A bécsi kongresszus uniónk ötödik nemzetközi konferenciája. Tavaly Mágában gyűltünk össze, két év előtt pedig Barcelonában, ahol kongresszusunk védnökségét a spanyol király vállalta el. — A bécsi kongresszuson mintegy 25 ál-

lam képviseltette magát. A legerősebb delegációt a 800.000 tagból álló német szövetség küldötte. Ausztriát Pistor nemzetgyűlési képviselő szövetsége, a Reichsbund der Haus- und Grundbesitzer Österreichs elnöke képviselte, aki egyúttal mint a vendéglátó testület elnöke az előkészítés munkálatait végezte. A magyar delegáció Némethy Béla kormánytanácsos vezetésével jelent meg, a többi országok delegációi közül létszámra a franciák, olaszok, spanyolok, csehszlovákok, románok, jugoszlávok és lengyelek vettek részt a vitában. A kongresszus keretén belül két nyilvános ülést és két zárt konferenciát tartottunk, amelyeken elsősorban a lakbérek és a lakástörvénykezés nemzetközi novellálásának kérdésével, valamint a magánépítkezésnek a hatóságok által való hathatós támogatásának problémájával foglalkoztunk. A különböző nemzeti testületek delegátusai ezekben a fontos kérdésekben egyöntetű álláspontot foglaltak el és így már a közeljövőben az eddiginél jóval erősebb mértékben érezhető lesz a háztulajdonosok nemzetközi szervezkedésének hatása.

Az Arad—Csanádi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság újabb tőkeemelésé.

Az Arad—Csanádi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága mai ülésén elhatározta, hogy alaptőkéjét 16.000.000 lejről 20.000.000 lejre emeli fel, miután erre már korábban szerzett engedélye van. Az Arad—Csanádi Gazdasági Takarékpénztár R.-t. piacunk egyik régi, kiváló hírnevének örvendő pénzintézete, ezzel az utóbbi években tapasztalt fejlődésének és előretörésének egy újabb etapjához ért, mely méltán öregbíti Földes Soma vezérigazgató szakavatott, agilis vezetését és eddig bevált kiváló üzleti érzékét és politikáját. Az Arad—Csanádi Gazdasági Takarékpénztár R.-t. mindenkor gondos és előrelátó üzleti politikáját legjobban jellemzi az, hogy betéteseinek nagymérvű bizalma folytán, ma az átlag az előző évhez képest 57 százalékkal szaporodott és betétesek megfelelő biztos kihelyezéséről már előre gondoskodott vidéki hálózatának erős kibővítése által. Ugyanis a már meglévő Rovine-i (Magyarpécská), Zerin-i (Nagyzerind), Arad-ujtelepi (Gradiste), fiókokon kívül ez évben Chisineu-Crisen (Kisjenőn) a Kisjenői takarékpénztár affilálása útján, Ineu (Borosjenőn), Cermain (Csermőn), Sebisben (Borosseben), Buteniben (Körösbökenyben) nyitott új fiókokat, minek következtében az Arad—Csanádi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaságnak ma 8 fiókjintézete működik a legeszebb eredményekkel s ezáltal ezen pénzintézet nemcsak Arad városának, hanem egész Aradmegyének hatalmas gazdasági és pénzügyi tényezője lett.

Betéteseinek bizalma folytán, az erősen felszaporodott betétállományának az alaptőkével való összhangbáhozatala céljából határozta el az igazgatóság az alaptőkének 20.000.000 lejre való felemelését, mely alaptőkeemelés — az eddigi jelekből ítélve — hatalmas tulajgyzéssel fog zárulni, mert részvényeseinek bizalma mindenkori csak fokozódott, látva az intézet helyes és célirányos vezetését, hatalmas fejlődését, mindenkori helyes osztalékpolitikáját, továbbá azt, hogy az intézet hatalmas ingatlanai a mérlegben csak néhány százezer lejjel szerepelnek, így egy nagy latens tartalék felett rendelkezik. Az előterjesztett fél évi mérlegből pedig kitűnik, hogy a legnagyobbodott tőkének is kedvező hozam van biztosítva. Az új részvény-jegyzések 1928. november hó 1. napjától kezdődnek és 1928. december hó 15-ig tartanak és pedig 4 darab régi részvény után egy darab új, 1000 lej névértékű részvény jár. A kibocsátási ár 1025 lej lesz, amely összegből 1000 lej az alaptőke emeléséhez, 25 lej pedig — a kibocsátási költségek levonásával — a tartalék-

alap javára fordítatik. A befizetés napjától az év végéig 12 százalék kamatt térítetik a befizetőnek.

Zürichben 316, Párisban 1555 a lej.

Heiyl valutaárak. (Szeptember hó 27.)
Külföldiek: Berlin 39.56, Newyork 165.50, London 305.75, Páris 6.49, Milánó 8.69, Prága 4.91.50, Budapest 28.91, Zágráb 2.91.50, Bécs 23.35, Zürich 31.90. — Árú: Márka 39, dollár 164, angol font 800, francia frank 6.60, olasz lira 8.60, cseh korona 3, pengő 29.10, dinár 2.90, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. — Pénz: Márka 38.50, dollár 163.50, angol font 795, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.95, pengő 28.90, dinár 2.85, osztrák schilling 23.30, svájci frank 31.

Zürichi tőzsdenyitás. (Szeptember hó 27.)
Berlin 123.87.50, Amsterdam 208.47.50, Newyork 519.60, London 2520.50, Páris 20.32, Milánó 27.16, Prága 15.40, Budapest 90.58, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.16, Varsó 58.22.50, Bécs 73.27.50.

Zürichi tőzsdézárás. (Szeptember hó 27.)
Berlin 123.85, Amsterdam 208.42.50, Newyork 519.50, London 2519.75, Páris 20.32, Milánó 27.16, Prága 15.40, Budapest 90.60, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.16, Varsó 58.22.30, Bécs 73.15.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Szeptember 27.)
Devizák: Páris 6.46, Berlin 39.45, London 302, Newyork 165, Milánó 8.66, Zürich 31.85, Prága 4.91, Bécs 23.35, Budapest 28.85. — Valuták: Napoleon 640 márka 39.10, leva 1.20, török lira 0.84.50, angol font 795, francia frank 6.44, svájci frank 31.60, olasz lira 8.60, drachma 2.10, dinár 2.89, dollár 164, lengyel zloty 18, osztrák schilling 23.10, pengő 28.75, cseh korona 4.45.

Sakk.

— A budapesti sakkverseny állása. Budapestről jelentik: Ma lejajlott a Sista-szanatóriumban a nemzetközi sakkverseny ötödik fordulója, amely után a résztvevők állása a következő lett: Capablanca, Marshall 3 és fél, Steiner, Spielmann, Kmoch 2 és fél, Balla, Vajda 2, Stoner 1 és fél, Havasi, Merényi 1.

A kiadóhivatal üzenete.

Hátralékos előfizetőink b. figyelmébe Előfizetőink között sokan vannak, akik lapelőfizetési tartozásukat, dacára a több ízben való fizetési felszólításnak, nem egyenlítették ki. Tekintettel a lapelőfizetés horribilis költségeire, a kiadóhivatal nincs abban a helyzetben, hogy az újságot azoknak, akik nem fizetnek, tovább küldje. Felkérjük tehát hátralékos előfizetőinket, hogy tartozásukat legkésőbb f. hó 30-ig egyenlítették ki, ellenkező esetben lapunk részükre küldését beszüntetjük.

NYILTER.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Bolt helyiség

a Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiac legelőnkebb helyén,

november 1-re kiadó

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Három üzlethelyiség

„A Banca Românească” (Bohus-palotában)

kiadó.

Érdeklődni: a bankhelyiségben.

Hirdessen a 43 évi fennálló Aradi Közlönyben

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

40 lejt takarít meg,

ha

az „Aradi Közlöny”-re

előfizet;

mert hanaponta példányonként veszi meg, havonta 130 lejt ad ki, míg

az előfizetés csak 90 lejt

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznapi 4. vasárnap 5 Lejt. vastagabb betűvel 8. Mivel 10 Lejt. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznapi 40. vasárnap 50 Lejt. A vastagabb betűvel írt szavak aláhúzendők. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válasszal ellátott kérdések küldésre válaszolunk. Ajánlatok, levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

LÉPTEN-NYOMON kísérő, virágokból mindenünnen bájos szemeid tekintete követ, rongy életem elviselhetetlenebbé válik, megöl a bánat, egymásé soha nem lehetünk, nyújtunk segédkezt egymásnak elváláshoz mint legjobb barátok, különben tragikus végünk lehet. Tizenharmadika. 5198

ALKALMAZÁS.

JOBIZONYTAVANNAL rendelkező szakácsnő október 1-re felvételt. Jelentkezni lehet délután 3–5-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 280

FIATAL urleány, IV. gimnáziumi képzettséggel kezdő tisztviselő, román, magyar nyelvtudással, szerény igényekkel, azonnalra, megfelelő állást keres. Leveleket „Szorgalom” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja.

JÓRAVALÓ szobaleányt keresek. Színházépület I. emelet 16. 5192

VILLANYSZERELŐ segéd állandó munkára felvételt. Gáspár, Str. Horia 2. 5194

Középkorú intelligens nő perfect főzőnő, gazdaszónynak ajánlkozik vidékre urházhhoz. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 5189

LAKÁS.

UJMIKALAKÁN kiadó 3 szobás lakás mellékkel, 4 ágyra való istállóval, Dr. Földes és Hehs, Hehs-palota. 5186

TÁGAS udvari szoba konyhával olcsón kiadó. Volt Kazinczy-ucca 15. 5793

VOLT Orczy-ucca 1 nagy szoba, konyha éléskamrából álló udvari lakás október 1-re kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5195

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1857

URAIM!

Aki az eddigi ismert minőségű hibátlan selyemflor férfi sokniból 3 párt 225 lejért vásárol, ugyanebből a minőségűből 1 párt ingyen kap

Bársonynál

Piața Avram Iancu 18.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

DURA-egyen

angro és detailban VARGA és ROSENFELD, Központi mellett.

REZHALÓ BERENDEZÉS, mahagoni és faragott szalónk, kristálycsillár, Biedermayer szalón, vitrinek, antik asztali lámpák, gyönyörű réz óra és girándok, antik comódok, órák, asztalok, szőnyegek, velencei és aranyozott csinos tükrök, női bundák, festmények, férfi ruhák, csipkesálak, fali etazserok, majolikák, márkás porcellánok, karai márványszobrok, bronz figurák, függönyök, store, kredencek, zongorák, hegedű, cselló, fali tálak, márványoszlop stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete Arad, Strada Horia (Széchenyi-ú.) 1. Neuman-palota. 1000

MEGBIZÓIM részére keresek különböző antik szalónokat. Salgóné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1006

ANTIQUÉ butorok, képek, imázsamoly eladók, Gyurkovits, Nők Otthona, 23 ajtó 5091

ELADÓ BUTOROK Barock kredenc, két nagy könyvszekrény üvegajtóval, ruhás szekrények, ebédlő asztal és székek, konsol tükör stb., batár, kocsi ruha, gígg (kétkerékű kocsi) Földes és Hehs, Hehs-palota. 5199

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Szőrmekabátok

és mindennemű Rosenzwaig Elemér javítást vállal

átalakítását 1500 lejtől kezdve a legújabb modellek után készít Arad, a teli színház főbejáratával szemben, az emeleten. 4966

HASZNÁLT CSERÉPKÁLYHA megvételre keresek. Str. Eminescu 15. 5190

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

Ha Curtici-ra

utazik, vagy autókirándulást tesz erre a közeli határállomásra, keresse fel:

Jovitz Jenő vasúti vendéglő

éttermét,

ahol jól, olcsón és ízletesen étkezhet. 4918

KITÜNO FAJBOROK!

OKTATÁS.

Dr. KATONA, Budapest, Ráday-ucca 41. előkészítő jogra, államszámvitelre, érettségire, összevont magánvizsgálatra, polgárra. 5136

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Város szívében

négy 1 szoba, konyha lakásból álló ház, 200 m²-l beépítetlen telkkel, áron alul, 300.000 lejért eladó. — Bővebbet: Kiss Lajos „URANUL” irodájában, városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1.

Kiköltözés előtt

eladásra kerülnek minden elfogadható áron:

ebédlő, kávé, tea és üvegszervicek.

FISCHER üvegüzlet

Arad.

BUTOR

jutányos áron kapható

Wiegenfeld Adolf Arad

Strada Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 9–11. 8704

MUZSAY JÓZSEF

ARAD, színházszemben

Őszi és téli árjegyzék:

Férfi öltöny tiszta gyapjú L. 1750
Férfi öltöny divatszínűben „ 2450
Sötétkék és fekete öltöny la. „ 2750
Őszi és téli felöltő „ 1950
Water-Double la. „ 2450
Fekete téli kabát szőrmé nélk gallér „ 2650
Divat szabóság! 4818

Iskola öltöny előírás szerint L. 1600
Bőr kabát la. minden színben „ 3900
Fregoli raglán „ 2000
Gummi kabát „ 800
Trench-coats la. „ 2500
Angol posztó raktár

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetése alatt megnyílt

Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházszá szemben.

TELEFON: J. 20–30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!

A vidéki társaságok találkozó helye!